

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

AGRÁRIUM, 2023. GAZDASÁGSZERKEZETI ÖSSZEÍRÁS

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

ÚTMUTATÓ

BUDAPEST
2023

TARTALOMJEGYZÉK

ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK	1
A. FÖLDHASZNÁLAT, ÖNTÖZÉS, TALAJMŰVELÉS	2
B. ÁLLATTENYÉSZTÉS.....	19
C. SZOLGÁLTATÁS	22
D. GÉPEK ÉS BERENDEZÉSEK	23
E. GAZDASÁGGAL ÖSSZEFÜGGŐ EGYÉB TEVÉKENYSÉGEK.....	32
F. MUNKAERŐ	34

ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

A felvétel Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP) szerinti nyilvántartási száma: 2242.

1. Adatszolgáltatási kötelezettség

Az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program kötelező adatszolgáltatásairól szóló 388/2017. (XII. 13.). Korm. rendelet 2. § (2) bekezdése értelmében az adatszolgáltatási kötelezettséget a mellékletekben kijelölt adatgyűjtések esetében az ott megjelölt, erre a célra kialakított informatikai rendszeren keresztül, elektronikus úton kell teljesíteni.

Adatszolgáltatók köre: mezőgazdasági földterületet használó és/vagy állatot tartó, a megfigyelésbe bevont valamennyi költségvetési, költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek, nonprofit és gazdasági szervezetek

2. A kérdőív előlapjának kitöltése

A kérdőívet jóváhagyó vezető adatai: Kapcsolattartás céljából kérjük a kérdőívet jóváhagyó vezető nevét, telefonszámát és e-mail címét megadni.

A kitöltő adatai: A kitöltő napközbeni kapcsolattartási adatai.

Abban az esetben is kérjük kitölteni, ha kérdőívet kitöltő és jóváhagyó vezető személye ugyanaz.

Megjegyzés: A kérdőívvel, illetve annak kitöltésével kapcsolatos észrevételeiket, illetve az előző időszak adataitól való jelentős eltérés indoklását megjegyzésként tüntessék fel.

A kérdőív kitöltésére fordított idő: Kérjük, adja meg, hogy a kérdőív kitöltése mennyi időt vett igénybe! (Egy kérdőív és a hozzá tartozó kitöltési útmutató megismerésére, a statisztikai adatszolgáltatás teljesítése céljából gyűjtendő adatok előállítására, a kérdőív kitöltésére, több kitöltő esetén a koordinatív tevékenységre, a kitöltött kérdőív ellenőrzésére, valamint az esetleges segítségkérésre, ügyintézővel folytatott konzultációra fordított idő (percben).)

3. Mértékegységek használata a kérdőívben

- A területi adatokat hektárban (ha) négy tizedes pontossággal kell megadni.
- 1 ha = 10 000 négyzetméter (m²)
- Az átlagos bérleti díjat egy évre, egy hektárra vonatkozóan kell jelenteni, Ft/ha/év mértékegységben.
- A telepítéskori tőszámot db/ha-ban kell megadni
- Az öntözéshez felhasznált vízmennyiséget m³-ben kell megadni.
- Az állatállományt darabban kell megadni. A vágásra került állatok összes súlyát élősúlyban kg, egy tizedessel kell beírni.

A. FÖLDHASZNÁLAT, ÖNTÖZÉS, TALAJMŰVELÉS

Kérjük, a kérdőív kitöltése során figyeljenek arra, hogy az adatokat:

- a földhasználat esetében a 2023. június 1-jei eszmei időpontra,
- az öntözés és a talajművelés témakörökben a 2022. június 1. – 2023. június 1. közötti referencia időszakra vonatkozóan kell megadni.

Ez alól kivételt képez:

- az elmúlt 3 évben öntözött mezőgazdasági területek átlagos nagysága, valamint
- milyen karbantartásban részesült az öntözőrendszer és az elosztóhálózat az elmúlt 3 év során.

A0. A használt földterület művelési ágak szerint

A gazdaság HASZNÁLATÁBAN lévő földterülettel kell elszámolni, tulajdontól függetlenül.

Ide tartoznak:

- a saját tulajdonú, a bérlet és az egyéb jogcímen használt területek;
- a dolgozóknak fizetségként, saját művelésre juttatott földek, ha azt a gazdaság termelőeszközeivel művelik meg;
- kizárólag a gazdaság által használt közösségi tulajdonú területek (egyéb jogcímen használt).

Nem tartoznak ide:

- a gazdaság bérbe adott vagy mások által használt területei;
- a dolgozóknak fizetségként, saját művelésre juttatott földek, ha a munkavállaló saját termelőeszközeit használja annak megművelésére.

A művelési ágak területének meghatározásánál a tényleges használatot kell figyelembe venni, NEM a földhivatali bejegyzésben szereplőt. (Például, ha a feltört gyepen szántóföldi művelést folytatnak, akkor a területet szántóként; ha a szántóterületen erdőt, szőlőt, gyümölcsöst telepítettek, akkor erdőként, szőlőként, gyümölcsösként kell számba venni.)

A **területi adatokat** hektárban kell megadni, 4 tizedes pontossággal úgy, hogy az egészrész tartalmazza a hektárt, a törtrész pedig a m² adatot!

Például 13 452 m² őszi búza területe 1,3452 ha.

A területi adatok elszámolásánál az „ebből”-ös sorokra/oszlopokra figyelmet kell fordítani, adatuk nem haladhatja meg a „vonatkozó” sor/oszlop adatát.

A területeket többszöri hasznosítás esetén is csak **egyszer**, „**alapterületként**” (a fő hasznosítás céljából vetett, ültetett és telepített növénykultúra vetésterülete) szabad elszámolni. A másodvetésű növények területét nem kell külön számba venni, minden területet csak a fővetésűnek tekintett növényhez kell rendelni. Ez a nagyobb termelési érték, illetve a hosszabb vegetációs időszak alapján határozható meg.

Művelési ágak

T e r m ő t e r ü l e t	Mező- gazdasági terület	Szántó és szántóként használt kert	A rendszeres szántóföldi művelés alatt álló élelmezési, takarmányozási, ipari és szaporítási célra vetett szántóföldi növények (árutermelés, értékesítés, saját állatok takarmányozása) területe.
		Járható üvegház, fóliaház, fóliasátor	Fix vagy mozgatható, üveg, műanyag vagy fólia borítású termesztő berendezés, amelybe a munkát végző be tud jutni és dolgozni képes, illetve értékesítés történik az itt termelt terményekből. A konyhakerti üvegház vagy fóliasátor nem tartozik ide!
		Konyhakert	Zöldséggel, burgonyával, virággal, esetleg szőlővel és gyümölcsfával vegyesen is hasznosított, saját fogyasztásra (a gazdasághoz tartozó személyek fogyasztásának megtermelésére) szánt termények 1 500 m ² -nél (önkormányzatok esetében 10 000 m ² -nél, azaz 1 hektárnál) kisebb területe.
		Gyümölcsös	Összefüggő, sorban vagy sorokban telepített, összesen legalább 400 m ² kiterjedésű gyümölcsfák, illetve legalább 200 m ² kiterjedésű gyümölcsbokrok (bogyósok) területe.
		Szőlő	Összefüggő, sorban vagy sorokban telepített, összesen legalább 200 m ² kiterjedésű szőlőtőkék területe.
		Gyep	Legalább 5 éve állatok legeltetésére (legelő) vagy kaszálásra (rét) használt füves terület, illetve a nem hasznosított, de jó környezeti és ökológiai állapotban tartás címén támogatásban részesült gyepterületek együttes területe.
	Erdő		Erdészeti fa- és cserjefajokkal borított terület.
	Nádas		Nádtermeléssel hasznosított, többnyire vízzel borított terület.
	Halastó		Halgazdasági célt szolgáló, lecsapolható terület. A horgásztó nem tartozik ide.
	Gomba		Gombatermesztéssel hasznosított összes alapterület.
Nem hasznosított mezőgazdasági terület		Korábban hasznosított, de gazdasági, szociális vagy más okokból meg nem művelt és vetésforgóban nem szereplő mezőgazdasági területek, amelyek a gazdaság eszközeivel viszonylag kis ráfordítással újra termelésbe vonhatók (pl.: parlagterületek, kiöregedett vagy már nem termő gyümölcsös és szőlő, elvadult szántó, nem hasznosított gyepek, elvizesedett területek).	
Egyéb területek		A gazdaság irányítására, állattartásra, tárolásra használt épületek, utak, udvarok, művelés alól kivett területek összessége.	

A földhasználat jogcímei

Minden művelési ág esetében a használt földterületet részletezni kell a **földhasználat jogcíme** szerint:

- saját tulajdonú terület,
- bérelt terület,
- egyéb jogcímen használt terület.

Használt terület = Saját tulajdonú terület + Bérelt terület + Egyéb jogcímen használt terület

Bérelt terület: A gazdaság tényleges használatában lévő olyan földterület, amelyre előzetes megállapodás szerint (pénzben, természetben vagy egyéb szolgáltatás útján) fizetett bérleti díj ellenében, írásbeli vagy szóbeli bérleti szerződést kötöttek. A bérelt földterület vonatkozhat a teljes gazdaságra, illetve különálló földtagokra. A **jelképes bérleti díjért** (pl.: szántónál, gyepnél, erdő, nádas, halastónál 1-1000 Ft/ha/év, szőlőnél, gyümölcsnél 1-5000 Ft/ha/év) **bérelt területeket ne vegye figyelembe a bérelt terület és az átlagos földbérleti díj megadásakor!** Az ilyen területeket az egyéb jogcímen használt területek között kell elszámolni.

Egyéb jogcímen használt terület: Ide tartoznak a részes művelésű; a jelképes bérleti díjért vagy díjmentesen megművelt úgynevezett szívességi használatú és bizonyos hivatal, tisztség betöltése címén kapott földterületek; illetve közbirtokból kizárólag a gazdaság által használt terület.

Saját tulajdonú, illetve egyéb jogcímen használt terület elhelyezkedése: Az a vármegye, ahol a gazdaság saját tulajdonú, illetve egyéb jogcímen használt területének legnagyobb része található.

Bérelt terület elhelyezkedése: A bérelt terület nagyságát vármegyénként is részletezni kell a terület elhelyezkedése szerint. A vármegyénként megadott bérelt területek mellett fel kell tüntetni az éves átlagos földbérleti díjat egy hektárra vetítve.

Földbérleti díj: a bérelt terület **1 hektárjára jutó**, pénzben megállapított, vagy "**forintosított**" díj. Több éves szerződés esetén a 2023. évre vonatkozó pénzösszeg. Ha a 2023. évi földbérleti díj még nem ismert (pl. az infláció mértékétől vagy egy adott termény áráról függ), akkor a 2022. évre kifizetett díjat kérjük megadni.

A1. Szántó és szántóként használt kert

Szántó: rendszeresen, általában vetésforgó rendszerben művelt terület függetlenül az elvégzett talajmunkától. Az egyéb zöldterületeket (időszaki gye, méhlegelő, zöldugar, zöldrágának vetett terület) (A1.2.), az átmenetileg pihentetett (ugaroltatott) szántót (A1.3.), az energianövények, faiskolák, karácsonyfa-ültetvények területét (A1.4.) is itt kell elszámolni.

Vetésforgó: Az egynyári növényeket egy előre meghatározott terv vagy sorrend, a vetésforgó szabálya szerint vetik a szántóterületen az egymást követő gazdasági években.

Kertészeti vetésforgó: Kertészeti vetésforgóban kizárólag zöldségfélék, dinnye, szamóca, valamint szántóföldi virágok és dísnövények váltakoznak.

Szántóként használt kert: az a szántóföldi és kertészeti növényekkel hasznosított, a gazdaság többi részétől elkülönített terület, ahol a megtermelt növényeket nem a gazdasághoz tartozó személyek fogyasztják el. Ide tartoznak a kertben termelt gabonafélék és takarmánynövények függetlenül attól, hogy saját fogyasztásra tartott állattal etetik fel. Ezeket a területeket az A1.1. „Szabadföldi növények, zöldségfélék (és szamóca)” táblázatban kell elszámolni.

Nem tartoznak ide:

- a gazdasághoz tartozó személyek fogyasztását (például üzemi konyhán keresztül) szolgáló termények területe (*Konyhakert – A3.*)
- a csak esetlegesen értékesített feleslegként keletkező termények területe (*Konyhakert – A3.*);
- közmunkaprogramok keretében művelt földek területe önkormányzatok esetében (*Konyhakert – A3.*)

Szántó és szántóként használt kert =

Szabadföldi növények, zöldségfélék (és szamóca) + Egyéb zöldterületek szántón + Be nem vetett szántó + Egyéb ültetvény jellegű szántóföldi növények

A1.1. Szabadföldi növények, zöldségfélék (és szamóca)

Itt kell elszámolni a 2023-ban betakarításra kerülő fővetésű:

- gabonafélék és takarmánynövények teljes területét (a szántóként használt kertben termesztett is);
- eladási céllal vetett szántóföldi növények (ipari növények, zöldségfélék, száraz hüvelyesek, virágok, dísnövények) területét;
- szabadföldi, nem járható védőborítás (síkfólia, nem járható üvegharang vagy fóliaalagút, hollandi ágy) alatt eladási céllal termesztett növények, zöldségek, szamóca területét.

A saját fogyasztásra termelt zöldségféléket – beleértve a járható takarás alatt történő termesztést is – a konyhakertnél (*Konyhakert – A3.*) kell szerepeltetni.

A szántóföldi növényeket felhasználási céljuk szerint kell besorolni például:

- Borsó élelmezési célra és Borsó takarmányozásra;
- Napraforgó olajtermelésre és Napraforgó egyéb célra

A takarmányként betakarítani tervezett gabonaféléket takarmánynövényként kell elszámolni. Például a kukorica esetében megkülönböztetjük:

- a kukoricát (vetőmag nélkül): felhasználástól függetlenül, szemes terményként betakarítani tervezett;
- a silókukoricát: zöldkukorica, teljes cső, növényrészek vagy teljes növény betakarítása, illetve a megújuló energia előállításához betakarított teljes csövek (szemek, csutka, csuhé);
- a vetőmag termelésre szánt kukoricát: hibrid kukorica, magtermesztési céllal;
- a csemegekukoricát (pattogatni való is): emberi fogyasztásra.

Egyazon terület többféle hasznosítása esetén a vetésterületet arányosan meg kell osztani a növények között például:

- Lucernaszéna,
- Lucernamag termesztése.

A növények könnyebb besorolása érdekében zárójelben feltüntettük a területalapú támogatás igénylése során használható hasznosítási kódokat, például:

- KAL01 – őszi búza;
- KAL22, KAL23 – csemegekukorica.

A1.2. Egyéb zöldterületek szántón

Időszaki gye: legalább 1 éven keresztül, de **legfeljebb 5 évig** terjedő időszakokra elfoglalt szántóterület, amelyet a gazdasági év teljes időszakában a vetésforgó részeként legeltetésre, szénának vagy silózásra szánt fűfélékkel vetettek be. Az időszaki gye területét kizárólag a szántó művelési ágnál kell elszámolni, a **gyep művelési ágban (az A6. táblában) csak a legalább 5 éve** legelőként vagy kaszálóként használt területeket szabad csak feltüntetni!

Méhlegelő: több évre telepített növényi keverékből álló terület, amely a méhek nektár, virágpor, illetve propolisz gyűjtésére szolgál (ilyen célt szolgálhat a facélia is méhlegelőnek vetve).

Zöldtrágyának vetett növények: a talaj termőképességének megőrzése, illetve fokozása érdekében vetett kultúrnövények. Ezen növényeket nem a termésükért termesztik, virágzás vagy magérlelés idejében zöld állapotban visszaforgatják őket a talajba. Területüket **csak fővetésű zöldítés** esetén kell itt elszámolni!

Zöldugar: legfeljebb 3 évig tartó állandó vagy időszakos zöld növényi borítottság, amelyet legalább három fajból álló magkeverékkel alakítottak ki.

A1.3. Be nem vetett szántóterület

Mezőgazdasági célra használt, de a 2023-as gazdasági év során szántóföldi növény vagy zöldségfajokkal valamilyen ok miatt be nem vetett szántóföldi terület, amely a vetésforgó része vagy kevesebb, mint 5 éve Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapotban tartott terület. Ide tartoznak a zöldítés során ökológiai jelentőségű területként kijelölt parlagok is.

Ide tartoznak:

- június 1-ig betakarított és újra be nem vetett terület;
- folyamatban lévő művelési ág változás;
- kivitelezés alatt álló talajjavítás, melioráció;
- kipusztult terület (árvíz, belvíz, kifagyás, aszály, jégkár, tűzkár stb.);
- egyéb okok (pl.: betegség, stb.);
- **pihentetett terület (fekete ugar)**: adott gazdasági évben növénytermesztésre nem hasznosított, a gazdasági év teljes időszakára **be nem vetett terület**, amelyet gyomirtás és talajjavítás céljából **pihentetnek**, de a parlaggal ellentétben talajművelést, illetve időszakos legeltetést rendszeresen végeznek rajta. Spontán kikelt természetes zöld növényi borítottság fedheti a talajt. A zöldtrágyának vetett növényeket nem itt, hanem az A1.2. „Egyéb zöldterületek” táblázatban kell elszámolni.

A1.4. Ültetvény jellegű egyéb szántóföldi növények

Nem vetésforgóban termesztett, szabadföldi szántóterületen több évig termést hozó, eladásra szánt növények:

- energiatermelésre használt növények (az erdészeti módszerekkel betakarított energiaerdők területét az erdő művelési ág nál (*Erdő* – A9.) kell elszámolni);
- **faiskolák:** szabadföldön, későbbi átültetési céllal termesztett fiatal fás növények (gyümölcsfaiskolák, szőlőoltvány-iskolák, díszfaiskolák, kertekbe, parkokba, utak vagy árkok szélére szánt fák és cserjék (sövénynövények, rózsafák, díszcserjék, tűlevelű díszfenyők, egyéb dísznövények, beleértve az összes alanyt és magoncot)), valamint az időszakosan nem használt, de tervezett újratelepítéssel érintett területek;
- **karácsonyfa-ültetvények:** szántóterületen kereskedelmi célból ültetett és nevelt fenyőfélék területe (a nem gondozott vagy felhagyott művelésű ilyen ültetvény erdőterületnek (*Erdő* – A9.) minősül);
- kereskedelmi célú erdészeti faiskolák (a gazdaság saját igényeit kielégítő, erdőterületen telepített házi faiskolát az erdő művelési ág nál (*Erdő* – A9.) kell elszámolni);
- időszakosan nem használt, de 5 éven belül újratelepíteni tervezett faiskolák, karácsonyfa- és egyéb ültetvények;
- **egyéb ültetvények:** máshová nem sorolt szántóföldi fás ültetvénynövények, például fonásra, szövésre szánt, általában éves betakarítású növények (kosárfűz) vagy a szántó területén szarvasgomba-termesztés céljából telepített ültetvények. Ezeket az öntözőberendezések használata és a talajművelési munkák különböztetik meg az erdős területektől (pl.: szarvasgomba termesztéssel hasznosított tölgy).

A1.7.1. Mekkora az öntözhető és öntözött szántóterület nagysága?

A táblában a **2022. évi fővetésű szántóföldi** növények és növénycsoportok **öntözött területi** adataival kell elszámolni.

A **területi adatokat** hektárban kell megadni, 4 tizedes pontossággal úgy, hogy az egészrész tartalmazza a hektárt, a törtrész pedig a m² adatot! (Például 14 352 m² őszi árpa területe 1,4352 ha.)

Gabonafélékhez tartozik: búza, durumbúza, tönköly, alakor, rozs, árpa, zab, kétszeres, köles, cirok, tritikálé, pohánka (hajdina), kanári mag, valamint ezen gabonafélék vetőmagjait is itt kell elszámolni.

Nem kertészeti vetésforgóban termesztett zöldségfélék és szamóca (beleértve a dinnyét): Azon zöldségfélék és szamóca (beleértve a dinnyét) öntözött területe, amely nem kertészeti növények utáni vetésforgóban váltakoznak. (pl. Repce után sárgarépa került.)

Kertészeti vetésforgóban termesztett zöldségfélék és szamóca (beleértve a dinnyét) és egyéb szabadföldi szántóföldi növények (pl. egyéb ültetvények, energia növények, fűszer-gyógynövény, virág-díznövény és minden egyéb növény, amely a fenti kategóriákba nem sorolható be)(pl. sárgarépa után paprika vagy virág díznövény stb.)

Talajművelési módszerek

A gazdaság használatában álló **teljes szabadföldi szántóterület** talajművelésével **kell elszámolni**. Az állandó takarás alatti területeket (járható üvegház, fóliasátor, fóliaház) nem kell figyelembe venni.

A1.8.1. Kérjük, adja meg, hogy a gazdaságában mekkora szántóterületen alkalmazta az alábbi talajművelési módszereket. (2022. június 1. – 2023. június 1.)

A lehetséges válaszok:

- **Hagyományos talajművelés:** a talaj ekével vagy tárcsával történő megfordításán – **szántáson** – alapul, amit a második fázisban tárcsás boronával egyengetnek el. (pl. szántás, mélytárcsázás)
- **Talajkímélő művelés:** a talaj sekély (maximum 20 cm) művelése, általában a talaj **megfordítása nélkül**. A növényi maradványok legkevesebb 30%-a a talajfelszínen marad, az erózió csökkentése és a nedvesség megőrzése céljából.

A talajkímélő művelés legfontosabb típusai:

- **Sávós** (szalagos, zóna-) **művelés:** a talajt csak a vetéskor, a magok talajba kerülésének helyén, viszonylag keskeny sávban bolygatják meg. Általában széles sorközü növények esetében alkalmazott módszer, amikor a talajfelület kb. egyharmadán (sávban) történik talajművelés, a felület többi része növénymaradványokkal fedett marad.
- **Bakhátas művelés:** talajvédelmi és termesztési céllal, általában lejtős területen alkalmazott művelési mód, amelynek során a növényeket a sorköznél legalább 10–20 cm-rel magasabb bakhátakba vetik vagy ültetik.
- **Késes talajművelés** (talajlazítás): a talajművelő eszköz (kés, kések) kialakításának köszönhetően, a talajszerkezet megemelése és átforgatása nélkül repesztí meg a talajszerkezetet. Ezáltal nem fordít fel nagy hantokat és nem kerülnek fel a talaj alsóbb termőrétegei a felszínre, így a nedvességet megőrzi a terület, viszont a káros talaj tömörödést és az eketalp káros elzáró hatását megszünteti. (pl. kultivátor, késes altalajlazító)

Az alábbi *talajlazítási mélységeket* különböztetjük meg:

- közép mély lazítás: 30–50 cm mélységig történő lazítás
- mélylazítás: 50 cm feletti mélységben történő lazítás
- **Művelés nélküli, direktvetés:** a szaporítóanyagot közvetlenül a talajba juttatják, a betakarítás és a vetés között semmiféle talajművelés nem történik. Mulcsozással és/vagy növényvédőszerrel használatával biztosítják a gyommentességet, előzik meg az eróziót és biztosítják a megfelelő talajállapotot.

Talajtakarási módok

A gazdaság használatában álló **teljes szabadföldi szántóterület** téli talajtakarásával **kell** **elszámolni**. Az állandó takarás alatti területeket (járható üvegház, fóliasátor, fóliaház) nem kell figyelembe venni.

A1.8.2. Kérjük, adja meg, hogy a gazdaságában mekkora szántóterületen alkalmazta az alábbi talajtakarási módszereket. (2022. június 1. – 2023. június 1.)

A lehetséges válaszok:

- **Szokásos őszi vetésű téli növényzet:** a szántóra már **ősszel elvetett** növények, melyek a télen növekednek, és amelyeket a következő évben takarítanak be vagy használják legeltetésre (pl. őszi búza, őszi árpa).
- **Takarónövényzet vagy ideiglenes növényzet:** elsősorban olyan növényzet, amely a talaj eróziója, termékenysége, minősége, a víz, gyomok, kártevők, a betegsége kezelése érdekében vetnek.

A legtöbbjüket nem takarítják be, vagy nem használják legeltetésre, hanem általában tavasszal egy másik kultúra vetése előtt beszántják. A télire vetett **zöldtrágya** növényeket, és az **árvakelést** is itt kell számba venni. Emellett ide kell sorolni az évelő növényeket is (pl. lucerna) amelyek talajvédő és a talaj ásványianyag tartalmát (pl. nitrogén megkötés) gazdagító tulajdonsággal rendelkeznek.

Nem tartoznak ide:

- az őszi vetésű növényekkel borított szántó
- állandó gyepterületek
- **Növénymaradványok:** a szántó takarása az előző tenyészidőszak növényi maradványaival (pl. szalma, kukoricaszár, avar, vágott fű) történik, amelyek a terület minimum **10 százalékát borítják**.

Nem tartoznak ide:

- a burgonya betakarítás utáni terület (mivel a szárok gyorsan lebomlanak)
- az őszi vetésű növények
- állandó gyepterületek
- **Fedetlen, megművelt, vetetlen:** ősszel megművelt, be nem vetett szántó, amelyet a tél folyamán nem fedtek be semmilyen növényvel és üresen marad a vetési műveletekig.

Nem tartoznak ide:

- **10 százaléknál nagyobb növényi maradvánnyal** borított szántóterületek

A2. Járható üvegház, fóliaház, fóliasátor

Olyan fix vagy mozgatható, üveg, műanyag vagy fólia borítású termesztő berendezés, amelybe a munkavégzést folytató személy be tud jutni és ott dolgozni képes (üvegház, meglegház, fóliaház, fóliasátor), illetve értékesítés történik az itt termelt terményekből. A csak saját fogyasztásra termelt növényeket (konyhakerti üvegház, fóliasátor) nem itt, hanem a konyhakertnél (*Konyhakert* – A3.) kell elszámolni.

Amennyiben 2023. június 1-jén valamely termesztő berendezésében időszakosan nem folyik palántanevelés vagy hajtás, a területet ebben az esetben is meg kell adni (a növények felvitelénél vegye fel a „**Június 1-jén be nem vetett járható üvegház, fólia**” sort a táblában).

Itt kell elszámolni:

- az eladásra szánt növények területét (a saját fogyasztásra történő termelés a konyhakerthez (*Konyhakert – A3.*) tartozik);
- a vegetációs időszak teljes egésze vagy többsége alatt fedett helyen fejlődő növények területét (a virágokat rövid időszakra fedett termesztés esetén is itt kell elszámolni);
- a mozgatható növényházak esetében a 2023. vagy 2023. június 1-jét megelőző 12 hónap során ténylegesen fedett összes területet.

Adott területet **többszöri hasznosítás esetén is csak egyszer** kell elszámolni. Amennyiben több szinten lehetséges a termesztés, csak az **alapterületet** kell figyelembe venni.

Nem tartozik ide:

- az alacsony takarás alatt (síkfólia, fóliaalagút, hollandi ágy) termesztett növények területe (*Szántó és szántóként használt kert – A1.*);
- a konyhakerti üvegház, amelyben csak saját fogyasztásra termelnek (*Konyhakert – A3.*);
- a **gombatermesztésre** használt terület (*Gomba – A8.*).

A3. Konyhakert

- a gazdaság többi részétől elkülönített, rendszerint a ház körüli terület;
- a **gazdasághoz tartozó személyek fogyasztják** terményeit (például üzemi konyha);
- értékesítésre csak az esetlegesen képződő kis mennyiségű fölösleg kerülhet;
- **Ide tartoznak:**
 - szabadföldi szántóterületen termelt növények területéből pl.: burgonya, bab, saláta saját fogyasztásra;
 - 400 m² alatti törzses, 200 m² alatti bogyósgyümölcs és 200 m² alatti szőlőterületek;
 - kis területű, saját fogyasztást szolgáló üvegház, fóliaház, fóliasátor alatt termelt növények területe (síkfólia, fóliaalagút, hollandi ágy nélkül);
 - közmunkaprogramok keretében művelt földterületek (önkormányzatok esetében);
 - önkormányzatok esetében szintén konyhakertnek minősül, ha a gazdasághoz tartozó személyek fogyasztásának kielégítésére, például üzemi konyhára termelnek.

Nem tartozik ide:

- ha nem kizárólag a gazdasághoz tartozó, költségeiket közösen viselő személyek fogyasztják a terményeket vagy értékesítésre is termelnek, illetve takarmányozási céllal használják fel (*Szántó és szántóként használt kert – A1.*);
- felhasználástól függetlenül a szemes betakarítású **gabonával** vagy **takarmánynövényekkel** bevetett terület (*Szántó és szántóként használt kert – A1.*);
- pihenőkertek, például park és díszgyep (a kérdőíven nem kell velük elszámolni).

Az egyes növények esetében a 100 m² alatti parcellákat a konyhakert területénél összevonva kell feltüntetni, de annak összterülete nem érheti el az 1500 m²-t (az önkormányzatok kivételével, ahol az értékhatar 1 hektár, azaz 10 000 m²). Az ennél nagyobb területeket az A1.1. „Szabadföldi növények, zöldségek (és szamóca)” táblánál részletezve kell elszámolni.

A4. – A5. Gyümölcsös- és szőlőterületek

Itt kell elszámolni:

- az összefüggő, sorban vagy sorokban telepített területeket, ha elérik legalább a
 - 400 m²-t a gyümölcsfák (törzsös fajok),
 - 200 m²-t a gyümölcsbokrok (bogyós fajok),
 - 200 m²-t a szőlőterületek esetén;
- a konyhakerten belüli, összefüggő sorban vagy sorokban telepített gyümölcsöst és szőlőt, a fenti mérethatár felett;
- a vegyesen telepített gyümölcsösök esetében a gyümölcsfajonkénti területeket (gyümölcsfajonként a sor- és tőtávolság szorzatát kell szorozni a fák számával);
- a **termő (termőkorú) és a még nem termő** (friss telepítésű) területeket;
- az időszakosan nem használt, de 5 éven belül újraterlepíteni tervezett ültetvényt;
- az időjárás vagy kártevők miatt termést nem hozó területeket (összes használt terület és termőterület is);
- a fahozamuk miatt ültetett gyümölcsfákat, amennyiben azokról a gyümölcstermést rendszeresen betakarítják értékesítés céljából.

A műveléssel felhagyott, gondozatlan, kiregedett – **már nem termő** – szőlő- és gyümölcsös területeket **nem szabad** a táblákban feltüntetni, azokat a nem hasznosított mezőgazdasági területekhez (*Nem hasznosított mezőgazdasági területek – A12.*) kell beszámítani. (Kivétel, ha 5 éven belüli újraterlepítés van tervben, lásd feljebb!)

Az **A4.1. pontban** a **telepítéskori tőszám** megválaszolása során egy adott faj adatát **egy sorban** kell elszámolni (db/ha).

$$\text{tőszám (db/ha)} = \frac{10\,000}{\text{sortáv (méter)} \times \text{tőtáv (méter)}}$$

Amennyiben egy fajból több ültetvény van eltérő tőszámmal telepítve, az egyes ültetvények területnagyságát is számításba véve az **átlagot** kérjük megadni, az alábbi példa szerint:

terület		tőszám			
1 hektár	800 db	1 x 800	=	800	
5 hektár	200 db	5 x 200	=	1000	
2 hektár	700 db	2 x 700	=	1400	
Összesen	8				3200
számított átlag:		3200 / 8	=	400	

Gyümölcsös, Szőlő A4.5.1 – 4.5.10. illetve A5.5.1 – 5.5.2. kérdéseknél az adott gyümölcsfaj (alma, körte, kajszi, nektarin, őszibarack), illetve a csemegeszőlő gazdaságban található **összes területét** kell az egyes kategóriákba besorolva elszámolni, függetlenül attól, hogy esetleg több különálló ültetvényterületről van szó. (A4.1., illetve A5.1. kérdéseknél megadott terület alapján.)

A6. Gyep

Legalább 5 vagy annál több éve ugyanazon területen elhelyezkedő, kaszással (rét) vagy legeltetéssel (legelő) hasznosított terület, illetve nem hasznosított, de **jó környezeti és ökológiai állapotban tartás címén támogatásra jogosult** gyepek (kizárólag tisztítókaszálást végeznek az agrártámogatások minimumkövetelményeinek teljesítése céljából).

A gazdálkodás intenzitása alapján belterjes (intenzív) vagy külterjes (extenzív) gyepeket lehet megkülönböztetni.

- **Belterjes (intenzív) gyepek:** olyan kaszással (rét)/legeltetéssel (legelő) hasznosított terület, amely jó vagy közepes minőségű talajon található, és agrotechnikai művelettel (például öntözéssel, trágyázással) fokozzák a termőképességét a magas hozamok elérése érdekében.
- **Külterjes (extenzív) gyepek:** olyan állandó rét vagy legelő, amely gyengébb minőségű talajon található, agrotechnikai műveletekkel nem törekednek a fűhozam növelésére és termésfokozókat (vetőmag, műtrágya, öntözés) nem, vagy alig alkalmaznak. Természetes termőképességre alapozó művelést folytatnak, alacsony fűhozamú rét esetén általában nem kaszálják, legelő esetén csak időszakos, illetve eseti legeltetéssel hasznosítják. Többnyire magasabban fekvő, dombos vagy hegyvidéki részeken található. *(Például köves területek, hangafüves puszták, mocsaras területek.)*

Legelő + Rét + Nem hasznosított, támogatásban részesült gyepek
=
Használt gyepterület összesen
=
Külterjes gyepek + Belterjes gyepek + Nem hasznosított, de támogatásban részesült gyepek

Legelő + Rét = Belterjes gyepek + Külterjes gyepek

A7. Mezőgazdasági terület öntözése

Mezőgazdasági terület = szántó és szántóként használt kert + üvegház, fóliaház, fólia sátor + konyhakert + gyümölcsös + szőlő + gyepek

Az adatszolgáltatás kiterjed minden öntözőberendezéssel vagy kézzel történő öntözésre, tekintet nélkül arra, hogy az öntözés vízdíjfizetés ellenében, vízjogi engedéllyel vagy sem, illetve, saját, vagy öntözési közösségek közös üzemelésével történt.

A7.0.1. Mekkora a drénezett szántóterület nagysága?

Drénezett terület: az elárasztás megelőzése érdekében a felesleges felszíni vagy felszín alatti víz vezetékek segítségével történő mesterséges eltávolítása történik.

A7.0.3. Kérjük, adja meg az elmúlt 3 évben öntözött mezőgazdasági területének átlagos nagyságát.

El kell számolni az elmúlt 3 évben öntözött mezőgazdasági területének átlagos nagyságával.

Az összes öntözhető mezőgazdasági terület, 2023 június 1-jén: a gazdaság területén rendelkezésre álló öntözőberendezésekkel vagy kézzel történő öntözéssel és vízmennyiséggel öntözhető terület nagysága.

Az összes öntözött mezőgazdasági terület: az öntözhető területnek az a része, amelyet 2022. június 1. – 2023. június 1. között **legalább egyszer öntözőberendezéssel megöntöztek**. A terület alapterületként kerül elszámolásra, tehát többszöri öntözés esetén is csak egyszer kell vele számolni.

Ha 2022. június 1. – 2023. június 1. közötti időszakban **egymás után több növényt** is termesztettek egy adott táblán, a területet **csak egyszer** szabad jelenteni a fővetésű növénynél, amennyiben azt öntözték. Ha nem öntözték a fővetésű növényt, akkor a legfontosabb öntözött másodveteményre vonatkoztatva kell jelenteni a területet.

A7.1. Kérjük, adja meg a mezőgazdasági terület öntözésére felhasznált összes vízmennyiséget az elmúlt 12 hónap során.

A mezőgazdasági területen 2022. június 1. – 2023. június 1. közötti időszakban **öntözésre felhasznált víz mennyiségét** kell megadni **köbméterben**.

A7.2. Kérjük, adja meg, hogy a gazdaságában mekkora mezőgazdasági területen alkalmazta az alábbi öntözési módszereket.

A gazdaság mezőgazdasági területén alkalmazott öntözési módszerekkel kell elszámolnia a 2022. június 1. – 2023. június 1. közötti időszakban. Amennyiben több módszerrel is öntözött akkor a legjellemzőbb öntözési módot kell jelentenie.

A lehetséges válaszok:

- **Felszíni öntözés:** olyan öntözési mód, amelynél az öntözővíz a talaj felszínén mozogva jut el a talaj termőrétegébe. (Ide tartozik a kézi öntözés, vödörrel vagy öntözőkannákkal is, amely *elsősorban a konyhakertekre jellemző*.)
 - Árasztó öntözés: a vizet az öntözendő mezőgazdasági **terület** szélén levő vezetékből vagy csatornából úgy vezetik a **területre**, hogy az a **teljes felszínét elárasztja**. A területen maradt víz a vízadagolás befejezése után beszivárog a talajba.
 - Barázdás öntözés: a vizet a növény sorok közé húzott **barázdákban** vezetik, mely onnan a talajba szivárog.
 - Sávós vagy csörgedezettető öntözés: a beáztatás érdekében a vizet a földből készített töltések közé irányítják, amellyel így egy irányított vízelosztás érhető el. A víz mozgása közben a víz beszivárog a talajba és egyenletes benedvesedés alakul ki.
- **Esőztető öntözés:** az öntözendő területen a **víz nagy nyomású szóró**, vagy öntözőfejekkel juttatják ki a növényzetre.
- **Csepegtető öntözés:** a vizet **cseppenként**, közvetlenül a növények gyökeréhez juttatják ki.
- **Felszín alatti öntözés (altalaj öntözés):** olyan altalaj öntözés, ahol a vizet **cseppenként**, a növény gyökérzónájának magasságában juttatják ki. (pl. felszín alatti csepegtető öntözés)

A7.3. Kérjük, jelölje be a gazdaságban felhasznált öntözővíz forrását.

A gazdaságban a 2022. június 1. – 2023. június 1. közötti időszakban a mezőgazdasági területén felhasznált összes öntözővízforrást kell feltüntetni. Több válaszlehetőség is megjelölhető. Amennyiben egy művelési ágban többet is használt, akkor a legjellemzőbb forrást kell megjelölni.

A lehetséges válaszok:

- **Felszín alatti víz:** a gazdaság területén található föld alatti víztartó rétegekben tárolt víz, amelyet általában kutakból szivattyúznak.
- **Felszíni víz:**
 - Gazdaság területén található, kisebb természetes tavak vagy mesterséges medencék, amelyek teljes mértékben a gazdaság területén helyezkednek el vagy kizárólag a gazdaság használja.
 - Gazdaság területén kívüli felszíni víz: a gazdaság területén kívül található természetes felszíni édesvizek (tavak, folyók, egyéb vízfolyások). A mesterséges tározók, vízfolyások nem ide, hanem a közös vízellátó rendszerekből származó forráshoz tartoznak! Ide tartoznak az olyan kisebb tározók (kevesebb, mint 1000 m³), amit kis patakokon a szivattyúk megfelelő működése céljára létesítettek.
- **Vízellátó rendszerekből származó víz:** **Gazdaságon** (területén) **kívüli**, közös öntözési, vízgazdálkodási célból mesterségesen kialakított magán vagy társulati vízfolyások és tározók, melyek használatáért általában fizetni kell.
- **Kezelt szennyvíz:** A szennyvíztelepekről származó szennyvíz, amely különböző fizikai, biológiai eljárások és vegyi folyamatok kezelése után a nem nyersen fogyasztandó, feldolgozandó élelmezési célú és nem emberi fogyasztásra szánt termények öntözésére felhasználhatóvá válik.
- **Egyéb források:** pl.: a gazdaságban felhasznált összegyűjtött esővíz

A7.4. Kérjük, válassza ki, hogy mi alapján fizetett az öntözővízért a gazdaság az elmúlt 12 hónapban.

A gazdaságnak a **2022. június 1. – 2023. június 1. közötti időszakban alkalmazott** fizetési módok közül csak egy választ kell megjelölnie.

A rendszer fenntartási alapdíja, amely a rendszer rendelkezésre állását biztosítja, **nem tartozik a fizetési módok közé**.

A lehetséges válaszok:

- Nem fizetett a vízért (a rendszer fenntartási alapdíja nem tartozik ide).
- Az öntözött földterület alapján fizetett díjat.
- A vízmennyiség alapján fizetett díjat.
- Máshova nem sorolt, egyéb módon fizetett díjat.

Máshova nem sorolt, egyéb módon fizetett díj:

- szezonálisan változó díjszabások. (pl. rendkívüli öntözési célú vízhasználat)
- vegyes díjszabás (területalapú és vízmennyiségalapú átalány kombinált díjszabása)
- kvóta rendszerű díjszabás (pl. fix áras)

A rendkívüli öntözési célú vízhasználat: A tartósan vízhiányos időszakban a vízhasználó bejelentése alapján, vízjogi engedély nélkül, egy alkalommal, rendkívüli öntözési célú vízhasználat lehetséges.

A7.5. Rendelkezik a gazdaság víztárolóval vagy víztározóval, amelyet 2022. június 1. – 2023. június 1. között használt?

A gazdaság részére rendelkezésre álló azon víztárolóval vagy víztározóval kell elszámolni, amelyet 2022. június 1. – 2023. június 1. között használtak.

Víztározó, víztároló: olyan mesterséges vagy természetes tároló terület, ahol meghatározott mennyiségű vizet tárolnak és öntözési célokra lehet használni.

Ide tartoznak:

- földszintes, magasan fekvő vagy földbe ásott tartályos víztárolók
- mesterséges vagy természetes vízgyűjtő medencék
- ciszternák
- folyó vagy árok holtága, melyet esős évszakban vízzel töltenek meg, és a száraz évszakban lezárnak, hogy öntözésre lehessen használni

A7.6. Kérjük, válassza ki az alábbi válaszok közül, milyen karbantartásban részesült az öntözőrendszer és az elosztóhálózat az elmúlt 3 évben.

Az alábbiak közül választhat:

- Nem végzett karbantartást sem az öntözőrendszeren, sem az elosztóhálózaton.
- Csak éves karbantartást végzett az öntözőrendszeren (az elosztóhálózatot is beleértve).
- Nagyobb karbantartást vagy felújítást végzett az öntözőrendszeren (az elosztóhálózatot is beleértve).

A7.7. Rendelkezik a gazdaság szivattyú berendezéssel, függetlenül a típusától?

A gazdaság saját/bérelt (mobil/fix) szivattyú berendezésével kell elszámolni, függetlenül attól, hogy azt felszíni vagy felszín alatti víz kinyerésre használják.

Ide tartoznak:

- centrifugál,
- mélykúti,
- bűvár szivattyú,
- egyéb, máshova nem sorolt szivattyúk

A7.8. Kérjük, válassza ki, az alábbiak közül milyen típusú vízmérővel rendelkezik a gazdaság a kiöntözött vízmennyiség mérésére.

A gazdaságban azokkal a vízmennyiségmérő eszközökkel kell elszámolni, amelyet 2022. június 1. – 2023. június 1. között használtak.

Az alábbiak közül választhat:

- Személyes leolvasással történő vízmennyiség mérés
- Automata
- Mindkettő
- Nincs vízmérő

Személyes, manuális (kézi), leolvasással történő vízmennyiség mérés: a felhasznált víz mennyiségének meghatározása a beépített vízmérőórán lévő értéknek a személyes leolvasásával (ember által) történik.

Automata mérőóra leolvasó eszköz (rendszer): ez a rendszer lehetővé teszi, hogy a felhasznált vízmennyiség értékének meghatározása emberi beavatkozás nélkül kerüljön leolvasásra.

Mindkettő: a gazdaság a manuális és az automata vízmérési módszert is használja.

Nincs vízmérő: A gazdaság nem rendelkezik a felhasznált vízmennyiséget meghatározó vízmérőeszközzel a referencia időszak alatt.

A7.9. Kérjük, adja meg, hogy az alábbi öntözésvezérlők közül melyikkel rendelkezik a gazdaság.

Az alábbiak közül választhat:

- Kézi manuálisan, ember által, pl. nyomógomb megnyomásával, történik az öntözés vezérlés)
- Automata
- Precíziós öntözés (talajnedvesség-érzékelővel vagy anélkül)
- Kézi és automata kombinációja
- Nem rendelkezik öntözésvezérlővel

A7.10. Rendelkezik a gazdaság olyan öntözőrendszerrel, amely alkalmas műtrágya kijuttatására?

A gazdaság rendelkezik olyan öntözőrendszerrel, amely alkalmas az öntözővízzel egyidejűleg, tápanyag utánpótlás céljából, műtrágya (lombtrágya) kijuttatására is.

A8. Gomba

A termesztés módjától függetlenül (pince, fólia stb.) **hasznosított összes alapterület** (zsákok által elfoglalt terület, gombaágyak területe), amelyről **2023. június 1-jét megelőző 12 hónap folyamán legalább egyszer gombát takarítottak be**. Többszintes termesztés esetén a szintek területének összege, de többszöri hasznosítás esetén csak egyszer szabad figyelembe venni az adott területet.

Nem tartozik ide:

- telepített gazdanövényhez kötődő gombatermesztés fás területen, például szarvasgomba (*Ültetvény jellegű egyéb szántóföldi növények – A1.4.*);
- gombatermesztésre használt erdők (*Erdő – A9.*).

A9. Erdő

Erdészeti fa- és cserjefajokkal borított terület, különösen:

- **erdei faiskolák** az erdőn belül, a gazdaság saját felhasználására;
- szélfogó erdősávok, védősávok, élő sövények stb. területe;
- fás szárú erdészeti fafajokkal energiatermelés céljára telepített erdő;
- szarvasgomba-termesztésre használt természetes módon létrejött erdős területek hasznosítása (az erre a célra telepített erdei fafajokat nem itt, hanem az A1.4. „*Ültetvény jellegű egyéb szántóföldi növények*” táblában kell elszámolni);
- erdei létesítmények területe (erdei utak, faanyagtárolók).

Nem tartozik ide:

- a közös erdő használata (erdőgazdálkodónak szükséges jelenteni a területet), illetve osztatlan közös tulajdonú erdők esetében használati megosztások szerint a nem önálló használatú terület;
- a szántó művelési ágba sorolható fás szárú energiaültetvények (*Ültetvény jellegű egyéb szántóföldi növények – A1.4.*);
- a kereskedelmi célú és az erdön kívül található erdészeti faiskolák, (*Ültetvény jellegű egyéb szántóföldi növények – A1.4.*);
- termésükért nevelt gyümölcsfák (dió, gesztenye) (*Gyümölcsös – A4.*),
- füzések. (*Ültetvény jellegű szántóföldi növények – A1.4*)

A **rövid rotációs idejű erdő** általában 20 évnél rövidebb ideig foglalja el a területet (első vetéstől/telepítéstől a teljes letermelésig, a gyérítést nem beleértve), azt követően kivágják, és a faanyagot energiatermelésre (pl.: fűz, nyárfa) és/vagy papíripari (nyárfa) célra használják. Nem tartozik ide a szántóterületen lévő, 5 éven belül kitermelt energiacélú fatermelés (*Ültetvény jellegű egyéb szántóföldi növények – A1.4.*).

A10. Nádas

Betakarítástól függetlenül a nádtermeléssel hasznosított, többnyire vízzel borított terület.

A11. Halastó

Halgazdasági célt szolgáló, lecsapolható terület. A horgásztavak területe nem tartozik ide.

A12. Nem hasznosított mezőgazdasági területek

Korábban hasznosított, de gazdasági, szociális vagy más okból meg nem művelt és a vetésforgóban nem szereplő mezőgazdasági területek, amelyek a gazdaság eszközeivel, szükséges ráfordítással újra termelésbe vonhatók. (*Például kiöregedett gyümölcsös, már nem termő szőlő, elvadult szántó, nem használt gyepterület, elvizesedett területek.*)

Nem tartozik ide:

- **az egy évre pihentetett ugar területe** (*Be nem vetett szántó – A1.3.*);
- nem hasznosított, támogatásra jogosult gyepterület (*Gyep – A6.*);
- park és díszgyepek (a kérdőíven nem kell velük elszámolni).

A13. A gazdaság tevékenységéhez közvetlenül kapcsolódó egyéb területek

A gazdaság irányítására (iroda- és/vagy lakóépületek), állattartásra, tárolásra használt épületek, utak, udvarok, művelés alól kivett területek összessége.

(*Például gabonaraktárak, javítóműhelyek, összekötő utak, pihenő- és díszkertek, utak és a hozzájuk tartozó árkok, tavak, víztározók, kőfejtők, melyek a gazdaság működéséhez szükségesek.*)

Pontos nyilvántartás hiánya esetén kérjük egy becsült érték megadását. **Kötelező kitölteni!**

A14. A használt földterület változása 2022. június 1. – 2023. június 1.

Ebben a táblában kell elszámolni a 2022. június 1. és 2023. június 1. közötti terület változásokkal művelési áganként. A területváltozás mértékét a rögzítő program automatikusan számolja, annak indokát röviden, szövegesen be kell írni. A területváltozás oka lehet például öröklés, kisajátítás, vásárlás, eladás, bérlet, bérbeadás, művelési ág változás vagy az eltérés abból is adódhat, hogy az előző időszakban hibásan történt az adatjelentés. Amennyiben a változás több jogcímen történt, akkor több okot is be lehet írni.

A változás/eltérés okai a következők lehetnek:

- **bérlet, bérbeadás, megszűnt bérlemény:**
 - **új bérlemény: 2022. június 1. és 2023. június 1. között kötött szerződések alapján történt növekedés a használt földterületben**
 - **felmondott bérleti szerződés: gazdaságossági vagy egyéb üzleti megfontolásból a korábban ellenérték fejében hasznosított területek visszaadása**
 - lejárt bérleti szerződés: a szerződésben meghatározott időtartam lejártát követően nincs lehetőség a hosszabbításra, például állami földterületek, illetve a Nemzeti Földalapkezelő által pályáztatott területek esetén
 - cégcsoporton belüli átcsoportosítás: tulajdonosváltáshoz kapcsolódó földcserék
 - gazdaság átszervezése: a gazdaság megszűnteti ilyen irányú mezőgazdasági tevékenységét
- **művelési ág változás:** ha adott földterületet a korábbi művelési ágtól eltérően hasznosítja, például gyepterület feltörése; szántó kivonása a termelés alól egy évnél hosszabb időszakra; új gyümölcsös telepítése korábban legeltetéssel hasznosított domboldalon
- **vásárlás/eladás**
- **kisajátítás**
- **hibás adatjelentés az előző évben**

B. ÁLLATTENYÉSZTÉS

Kérjük, a kérdőív kitöltése során figyeljenek arra, hogy az adatokat:

- az állattartás esetében a 2023. június 1-i eszmei időpontra,
- az állatállomány változás esetében a 2023. január 1. – június 1. közötti referencia időszakra vonatkozóan kell megadni.

Az állatállományt a gazdasághoz kapcsolódóan kell megadni, függetlenül attól, hogy esetleg az állatállomány tartására szolgáló építmények nem a gazdaság címén találhatók. Külön figyelmet kell fordítani arra, hogy az állatállomány ne legyen két helyen megadva (gazdasághoz kapcsolódóan és az istállózás helyén is).

Tartási hely: B1.1, B1.2, B2.1, B3.1, B4.2, B5.2, B6.2, B7.2, B8.1, B9.1, B10, táblákban azt a vármegyét kell kiválasztani, ahol a jelentett fajt tartják a gazdaságok. Ha több vármegyében működik a gazdaság, akkor azt a vármegyét, ahol a nagyobb létszámú állatállományát tartja. Legeltetett juhok esetében, azt a vármegyét, ahol legelteti a juhait.

A tartási helyet csak akkor kell kitölteni, ha jelentett állományt!

Anyaállat: kortól függetlenül, minden olyan nőivarú állat (tehén, anyakoca, anyajuh, anyakecske, kanca és anyanyúl), amely már legalább egyszer ellett.

B1. Szarvasmarha

A szarvasmarhák esetében külön kérjük szerepeltetni az összes szarvasmarha számát és ebből a teheneket **tej-, kettős- és húshasznosítású tehénállomány** bontásban.

A **bivalyokat** külön soron kérjük beírni.

Tehén minden olyan szarvasmarha, amely már egyszer ellett, beleértve az esetleges 2 évesnél fiatalabb teheneket is.

Tejhasznú tehén: kizárólag vagy elsősorban emberi fogyasztás és/vagy feldolgozás céljából tejet termelő tehén.

Húshasznú az a tehén, amelyet fajtajellegénél fogva elsősorban hústermelésre (vágásra) tartanak, függetlenül attól, hogy tenyésztésen tartásuk meghatározott időtartama alatt tejet is adnak, vagy kiselejtezett tehénként igázzák. A kiselejtezett tej- és kettőshasznú tehenek is ide tartoznak, függetlenül attól, hogy az utolsó laktáció és a vágás között hizlalták-e vagy sem.

Kettőshasznosításúak: azok a tehenek (pl. Magyartarka), amelyek hús- és tejtermelésre egyaránt alkalmasak.

B2. Sertés

Előhasi koca: az a koca, ami most először vemhes.

Üres koca: legalább már egyszer ellett tenyészkoca, amely 2023. június 1-jén nem vemhes, ideértve a szoptató kocát is.

Szűz kocasüldő: minden olyan kocasüldő, amelyet továbbtenyésztésre választottak ki.

Tenyészkan: hímivarú tenyészállat.

B3. Juh

Azon juhtartók esetében, akik juhállományukat nem az adatfelvétel helyén istállózzák (vándorló juhászok), az állományt a tulajdonosnál kell számba venni.

Juh összesen: korra, nemre való tekintet nélkül, az összes juhállományt kell beírni.

Nem tejhasznú anyajuh: nem tejtermelés céljából tartott anyaállat.

Tejhasznú anyajuh: kizárólag vagy elsődlegesen emberi fogyasztásra és/vagy feldolgozásra alkalmas tejet termelő fajták nőivarú egyedei. A kiselejtezett tejhasznú juhok is ide tartoznak.

Tenyéshízós: hímivarú tenyészállat.

Egyéb juh: ami nem tartozik a többi csoportba, nemre való tekintet nélkül pl.: bárány, toklyó, ürü és a már kiselejtezett tenéshízós.

B4. B5. B6. B7. Tyúkféle, lúd, kacsa, pulyka

A **baromfiállomány** besorolását nem ivar szerint kell elvégezni, azaz nem minden nőivarú állat tojó és nem minden hímivarú állat kakas, gúnár vagy gácsér.

Tenyéshízósbaromfi: tenyésztetés (keltetőtojtás) termelésére szánt tyúk, lúd, kacsa és pulyka fajba tartozó, nő- és hímivarú baromfi.

A tojóállománynál azokat az egyedeket is figyelembe kell venni, melyek átmenetileg nem vesznek részt a tojástermelésben.

Amennyiben 2023. június 1-jén nem tartanak baromfifélt a termelési ciklus időszakos megszakítása (pl.: a létesítmények egészségügyi tisztítása, betegség kitörése vagy hasonló okok) következtében, de az első félévben tartottak, akkor a B11. Állomány-változás táblában el kell számolni a 2023. január 1-je óta történt változásokkal.

B4. Tyúkféle

Az összes tyúkféle számát kell beírni kortól nemtől függetlenül (napos és növendék csirke, tojótyúk, kakas)

Tenyéshízóstyúk, étkezési tojást termelő tojótyúk és brojler (vágócsirke) bontásban kell feltüntetni az állományt.

Étkezési tojástermelő tojótyúk növendék: 18 hetes korig, még nem átminősített tyúkféle.

Étkezési tojástermelő tojótyúk árutertermelő: legalább 18 hetes kortól, átminősített, **étkezési tojást termelő** tyúkféle.

Tenyéshízóstyúk különböző típusú (vegyes ivar): az összes tenéshízóállomány kakasokkal együtt, kortól függetlenül.

Tenyéshízóstyúk termelő, nőivarú (22, 24 hetes kortól): azok a nőivarú egyedek, amelyeket már átminősítettek tenéshízóstyúknak, vagyis már, **tenéshízótojást** (keltetőtojást) termelnek.

B5. B6. B7. Lúd, Kacsa, Pulyka

Árutertermelő (hízóállomány): hústermelés céljára nevelt lúd, kacsa és pulyka.

Hízott liba, kacsa: tömésel hizalt májhasznú lúd, kacsa (ún. **májalapanyag**).

Pecsenyeliba, kacsa: fiatal, első tollában lévő, sütésre alkalmas liba, kacsa.

B8. Kecske

Kecske összesen: korra, nemre való tekintet nélkül az összes kecskeállományt kell beírni.

Előhasi: először vemhes állat.

Nem tejhasznú anyakecske: nem tejtermelés céljából tartott anyaállat.

Tejhasznú anyakecske: kizárólag, vagy elsődlegesen emberi fogyasztásra és/vagy feldolgozásra alkalmas tejet termelő fajták nőivarú egyede. A kiselejtezett tejhasznú kecske is ide tartozik.

Tenyészbak: hímivarú tenyészállat.

Egyéb kecske: ami nem tartozik a többi csoportba, nemre való tekintet nélkül (pl.: gida, ürü, gödölye).

B9. Ló

A háta- és versenylovakat, illetve a gazdasághoz tartozó személyek szabadidős tevékenységét szolgáló (pl.: lovaglás, kocsikázás stb.) lovakat is figyelembe kell venni, a pónikat kivéve.

Ló összesen: korra, nemre való tekintet nélkül, az összes lóállományt kell beírni.

Kanca: kortól függetlenül a már tenyésztésbe vett, illetőleg lovaglásra, igázásra fogott nőivarú ló.

Tenyészmén: hímivarú tenyészállat.

Egyéb ló: ami nem tartozik a többi csoportba, nemre való tekintet nélkül (pl.: csikó)

Igásló: mezőgazdasági munkák végzésére, teher húzására használt ló.

B10. Egyéb állatfajok

Méhcsalád: a vándorló méhészetek méhcsaládjait a tulajdonosnál kell számba venni.

Vágógalamb: húzáért tenyésztett, tartott galamb.

B11. Állatállomány-változás

A táblában állatfajonként mérlegszerűen le kell vezetni a **2023. január 1.** óta bekövetkezett változásokat, akkor is, ha június 1-jén nem, de **az elmúlt 5 hónapban rendelkezett állatállománnyal.** A növekedést az „e”, „f” és „g” oszlopokba, a csökkenést az „i”, „j”, „k”, „l” és „m” oszlopokba kell beírni.

Szaporulat: az istállózott állomány születés után legalább 24 órát élt szaporulata.

Vásárlás továbbtartásra: a tenyésztésre, **továbbtartásra**, hízlalásra vásárolt állatok száma.

Bértartásból növekedés: más tulajdonát képező állatállomány továbbtartásra történő átvétele, pénzbeni vagy természetbeni juttatás ellenében vagy a bértartásra átadott állatállomány visszavétele.

Bértartásból csökkenés: saját állatállomány továbbtartásra történő átadása pénzbeni vagy természetbeni juttatás ellenében vagy a bértartásra átvett állatállomány visszaadása.

Vágásra eladott: azon vágóállatok száma, amelyeket a szervezet vágásra értékesített.

Gazdaságban levágott: a gazdaságban levágott (saját termelés) állatok száma.

Amennyiben a szervezetnek nem volt előző időszaki kérdőíve, vagy a 2023. január 1-jei állatállománya nem egyezik az előnyomott adattal, úgy a készletváltozás (+/-) oszlopban kell szerepeltetni az „Állatállomány, 2023. január 1.” adatát vagy a különbségét. A készletváltozás negatív előjelű is lehet.

C. SZOLGÁLTATÁS

Mezőgazdasági szolgáltatás: elkülönülten, megbízás alapján végzett növénytermesztési és/vagy állattenyésztési tevékenység. Nem tartozik ide az állat-egészségügyi szolgáltatás (állatorvosi tevékenység), az agronómusok és agrárközgazdászok szakértői, tanácsadói tevékenysége.

A tábla kitöltésénél az alábbiakra kell figyelni:

- a táblában a gazdaságban a 2022. június 1. – 2023. június 1. időszakban nyújtott szolgáltatásokkal kell elszámolni;
- csak az ellenérték (pénz vagy természetbeni juttatás) fejében végzett mezőgazdasági szolgáltatást szabad itt számba venni még akkor is, ha annak ellenértéke nem került kifizetésre;
- mezőgazdasági gépek kezelőszemélyzet nélküli kölcsönzése nem számít mezőgazdasági szolgáltatásnak;
- a tábla kitöltése kötelező.

Növénytermesztési szolgáltatás: öntözés, talaj-előkészítés, vetés, ültetés, telepítési tevékenység, melioráció, takarmánynövények és melléktermékek szárítása, tartósítása, tárolása, előkészítése, növények piacra való elsődleges előkészítő műveletei, növények ápolása. **Nem része a növénytermesztési szolgáltatásnak:** kertek, parkok, sportolási és hasonló célú zöldterületek létesítése, ültetése, gondozása.

Állattenyésztési szolgáltatás: ketrecek, ólak tisztítása, állatok bértartása, birkanyírás, baromfiszexálás, toltépés, mesterséges és természetes megtermékenyítés, illetve egyéb állattenyésztési szolgáltatás. Az állatorvosi díj nem része az állattenyésztési szolgáltatásoknak.

Erdőgazdálkodási szolgáltatás: erdőtelepítés, -tisztítás, -felújítás, darabolás, ipari terméket nem eredményező erdei termék előállítása, fakitermelési szolgáltatás, pihenés céljára fenntartott parkerdők gondozása, művelése, védelme, ápolása, erdészeti tanácsadás, faállomány számbavétele, értékelése, becslése, erdei kártevők irtása.

D. GÉPEK ÉS BERENDEZÉSEK

Ebben a fejezetben a gazdaságban használt, a gazdaság tulajdonában lévő vagy a gazdaság által bérelt eszközökről, mezőgazdasági gépekről, tárolókról, berendezésekről gyűjtünk adatokat. A kérdések 2023. június 1-jére vonatkoznak.

D1. Internet-hozzáférés és információtechnológiai eszközök

D1.1. Rendelkezik a gazdaság bármely tagja internet-hozzáféréssel (vezetékes internet, mobilinternet)?

A válasz igen, ha a gazdaság tagjai között van olyan, aki rendelkezik internet-hozzáféréssel a gazdaságból, akár helyhez kötött, vezetékes internettel, akár bárhol használható mobilinternettel.

D1.2. Hogyan gyűjti a gazdálkodás során keletkezett adatokat?

A gazdálkodás során keletkezett adatok (földterület, állatállomány, gazdálkodási műveletek, eszközök, raktárkészlet stb.) tárolásának, kezelésének eszközét kell megadni. Több válaszlehetőség is megjelölhető.

Speciális szoftver a gazdálkodás során keletkezett adatok gyűjtésére: Kifejezetten digitális adatgyűjtéshez fejlesztett szoftver, amely lehetővé teszi a gyűjtött adatok egységes kezelését gazdaság, illetve tábla szinten, ugyanakkor abból további elemzések készítésére nincs lehetőség a szoftverben (automatikusan). Lehet ez akár elektronikusan vezetett gazdálkodási napló is.

D1.3. Milyen vezetői információs rendszereket használnak a gazdaságban?

A vezetői információs rendszert döntéshozatal támogatására, valamint az információk koordinálására, ellenőrzésére, elemzésére és megjelenítésére használják a gazdaságban. Az ilyen rendszerek magukban foglalják az adatok gyűjtését, feldolgozását, tárolását és megjelenítését a gazdaság feladatainak ellátásához szükséges információk formájában. A mezőgazdaságban használt vezetői információs rendszerek lehetnek egyszerű mezőgazdasági nyilvántartások és összetett rendszerek is a termelésirányítás támogatására (például a termelési költségek csökkentésére, a mezőgazdasági szabványok betartására, valamint a magas termékminőség és -biztonság fenntartására). A mezőgazdasági vezetői információs rendszerek egy vagy több funkcióval rendelkeznek az alábbiak közül

- termelésirányítás (szántóföldi műveletek nyilvántartása, növénytermesztés optimalizálása, jövőbeni tevékenységek tervezése, a tervezett feladatok tényleges végrehajtásának megfigyelése),
- pénzügy-számvitel (például a gazdaság ráfordításának és kibocsátásának meghatározása, területegységre jutó munkaerőigény meghatározása, gazdasági életképesség),
- készletgazdálkodás (valamennyi termelési anyag, berendezés, vegyszer, műtrágya, valamint vető- és ültetési anyagok nyomon követése és kezelése),
- logisztika (anyagok, alkalmazottak és berendezések felhasználásának nyomon követése),
- jelentéskészítés,
- helyspecifikus technológia (a terület jellemzőinek feltérképezése vagy útmutató a változó arányú inputok alkalmazásához),
- értékesítés (rendelések kezelése, csomagolásmenedzsment és könyvelési rendszerek, valamint a költségek vállalkozások közötti átcsoportosítása, a szolgáltatások díjai, valamint a munkaerő, készletek és berendezések költségszámítási rendszere),
- gépkezelés (berendezéshasználat részletei, átlagos munkaóra vagy területegységre jutó költség, flottakezelés, logisztika),

- emberi erőforrás menedzsment (munkaidő, fizetés, képesítés, képzés, teljesítmény és szakértelem),
- minőségbiztosítás (folyamatfigyelés, gyártásértékelés).

Nyilvántartáshoz kapcsolódó szoftverek: Földterület, gazdálkodási művelet, állatállomány, eszközök, raktárkészlet stb. nyilvántartására szolgáló számítógépes programok.

Magasabb szintet jelentő vállalatirányítási és/vagy ügyviteli szoftverek: Ezek a szoftverek már összetettebb funkciókat is képesek ellátni azáltal, hogy nem csak a rendelkezésre álló készleteket, földterületeket, elvégzett munkaműveleteket, gépkarbantartási adatokat tárolják különböző kategóriák alapján, hanem azokból olyan további hasznos elemzéseket (pl. dashboard-ok) lehet készíteni, amelyek nagyobb időintervallumban biztosítanak információkat a gazda számára a helyes pénzügyi döntésekhez.

Döntéstámogató szoftver: Olyan számítógépes program, amely több állandó és változó paraméter együttes figyelemmel kíséréseivel segíti az egyes gazdálkodással összefüggő folyamatok sikeres tervezését, illetve végrehajtását.

D2. Alapgépek

D2.1. Kérjük, adja meg, hogy az alábbi gépek közül melyeket használták a gazdaságban az elmúlt 12 hónap során. A tulajdon meghatározásánál a 2023. június 1-jei állapotot vegye figyelembe.

A lehetséges válaszok soronként:

- **Saját gépet használt:** Ebben az oszlopban kell megjelölni azokat a gazdaságban 2022. június 1. és 2023. június 1. között használt gépeket és berendezéseket, amelyek 2023. június 1-jén a gazdaság kizárólagos tulajdonában voltak. Ide tartoznak azok is, amelyeket ideiglenesen más gazdaságoknak adtak kölcsön. Saját gépként kell feltüntetni azokat a lízingelt gépeket is, amelyek a lízingszerződés lejáratát után a gazdaság tulajdonába kerülnek. Nem tartoznak ide a más tulajdonában vagy közös tulajdonban lévő gépek, illetve a 2022. június 1. és 2023. június 1. között nem használt gépek.
- **Más tulajdonában lévő gépet használt:** Ebben az oszlopban kell megjelölni a 2022. június 1. és 2023. június 1. között a gazdaságban használt, de 2023. június 1-jén nem a gazdaság kizárólagos tulajdonában lévő gépeket és berendezéseket. (pl. megállapodás keretében közösen használt vagy gépkölcsönzőtől bérelt gépek)
- **Saját és más tulajdonában lévő gépet is használt:** Ha saját gépet és más tulajdonában lévő gépet is használt a gazdaság 2022. június 1. és 2023. június 1. között, akkor azt ebben az oszlopban kell jelölni.
- **Nem használt:** A 2022. június 1. és 2023. június 1. között nem használt gépek és berendezések.

Traktorok: Ide tartozik minden, legalább kéttengelyű traktor és minden más, mezőgazdasági traktorként használt jármű, az egyéb motoros járművek, amelyek mezőgazdasági munkagépeknek energiát szolgáltatnak és hordozzák azokat. **Nem tartoznak ide** a kizárólagosan erdészeti, halászati, árokkészítési célra, útépítésre és egyéb földmozgatásra használt motoros járművek.

Talajművelő gépek: Ide tartoznak azok az eszközök, amelyeket a talaj előkészítés és a talaj elmunkálása során alkalmaznak (pl. eke, tárcsa, kombinátor, kultivátor, borona, henger, rögtörők, egytengelyes kerti kistraktor stb.).

Vető, ültető- és palántázó gépek: sorbavető gépek (gabonavető gépek, szemenkénti vetőgépek), szóravető gépek, speciális aprómag vetőgépek, precíziós kertészeti vetőgépek, burgonyaültető gépek, palántaültető gépek stb.

Trágyaszórók, trágyapermetezők, a hígtrágya kijuttatás gépei: Ide tartoznak a műtrágyaszóró gépek, szervestrágya szóró/terítő gépek, hígtrágyaszóró gépek (ütkezőlapos, ütkezőkanalas, csúszócsöves, csúszócsoroszlás, trágyainjektor). Nem tartoznak ide a repülőgépek és a drónok.

Növényvédő szerek kijuttatásához használt berendezések: Ide tartoznak a szántóföldi permetezőgépek, a gyümölcsösök, szőlőültetvények vagy egyéb állandó kultúrák permetezőgépei. Nem tartoznak ide a repülőgépek és a drónok.

Kombájnok: Ide tartoznak a szemes termények, pl. gabonafélék, fehérjetartalmú növények, hüvelyesek és olajos magvúak, hüvelyesek és fűfélék magjának stb. betakarítására és cséplésére használt gépek, függetlenül attól, hogy önjárók, traktorvontatásúak vagy traktorra szereltek. Nem tartoznak ide a borsó-betakarításra szolgáló célgépek.

Egyéb teljesen gépesített betakarító gépek: A kombájnokon kívül olyan gépek, amelyeket cukorrépa, burgonya vagy takarmánynövények folyamatos betakarítása során használnak, függetlenül attól, hogy önjárók, traktorvontatásúak vagy traktorra szereltek. Ide tartoznak a burgonyabetakarítók, sárgarépa-, cukorrépa-betakarítók, zöldségszedők (borsó, bab stb.), tökmagbetakarító gépek, gyümölcsszedők, gyümölcsrázó gépek, takarmány- vagy silókombájnok, bálázók, szőlőszüretelők.

D2.1.1. Kérjük, adja meg a gazdaság tulajdonában lévő traktorok számát teljesítmény szerint.

Erre a kérdésre akkor kell válaszolni, ha a D2.1. kérdésre adott válaszok alapján a gazdaság saját tulajdonú traktort használt 2022. június 1. és 2023. június 1. között. A táblázatban a gazdaság kizárólagos tulajdonában lévő traktorok számát kell megadni teljesítménykategóriák szerint darabban.

D2.1.2. A gazdaság tulajdonában lévő növényvédőszer-permetező gépek fel vannak szerelve alacsony nyomású (elsodródást csökkentő) fúvókákkal?

Erre a kérdésre akkor kell válaszolni, ha a D2.1. kérdésre adott válaszok alapján a gazdaság saját tulajdonú növényvédőszer-permetező gépet használt 2022. június 1. és 2023. június 1. között.

Elsodródást csökkentő fúvóka: Olyan fúvóka, amelynek alkalmazásával a permetezés során a könnyen elsodródó, kisméretű cseppek képződése kiküszöbölhető. Ilyen az úgynevezett Anti-Drift fúvóka, melynél a fúvókatestben szűkítő betét van elhelyezve. Ide tartozik az injektoros (légbeszívásos) fúvóka is, melynél az áramló permetlé a fúvókatest két oldalán elhelyezett furatokon át levegőt szív be, amely elkeveredik a folyadékkal. Ennek eredményeként nagyméretű cseppek képződnek, amelyek belsejében légbuborékok vannak.

D2.1.3. Kérjük, adja meg, hogy a gazdaság tulajdonában lévő trágyaszóró gép milyen típusú.

Erre a kérdésre akkor kell válaszolni, ha a D2.1. kérdésre adott válaszok alapján a gazdaság saját tulajdonú trágyaszóró gépet használt 2022. június 1. és 2023. június 1. között.

A hígtrágyaszóró gép típusai:

- **Ütközőlapos/ütközőkanalas:** a tartálykocsik szórófejével, ütközőlapos-ütközőtányéros terítőelemeivel történik a kijuttatás.
- **Csúszócsöves:** szórókeretes ejtőcsövekkel ellátott, csőfüggönyös kijuttatás.
- **Csúszócsoroszlás:** a hígtrágya talajfelszínre juttatása a hígtrágyaszállító tartálykocsik függesztő szerkezeteire kapcsolható különböző sekélyinjektálók segítségével történik, melynek hatására a növény kevésbé szennyeződik.
- **Trágyainjektor sekély/nyitott kijuttatáshoz:** a trágya sekély, kb. 5 cm mély részbe történő bejuttatása, amit általában a kijuttatás után nem zárnak le.
- **Trágyainjektor mély/zárt kijuttatáshoz:** a trágya mélyebb, kb. 15 cm mély részbe történő bejuttatása, amit a kijuttatás után le is zárnak.

D3. Precíziós gazdálkodás alkalmazása

A precíziós gazdálkodás fő jellemzője, hogy a gazdálkodás minden szakaszában – adatgyűjtés, adatfeldolgozás, döntéshozatal, beavatkozás – kiemelt szerepet kapnak az infokommunikációs technológiák. Főbb eszközei az adatgyűjtő eszközök (szenzorok), vezeték nélküli adatátvitelre képes (kézi) számítógépek, adattároló eszközök stb. A precíziós gazdálkodás olyan műszaki, informatikai, információs technológiai és terméstechnológiai alkalmazások összessége, melyek hatékonyabbá teszik a szántóföldi növénytermesztést, valamint a mezőgazdasági gépüzem szervezést. Illetve jelenti egyben azon tevékenységet, melynek során a termelő helyspecifikus információk alapján műveli a földjét, adatokat gyűjt a talajról, a munkafolyamatokról, valamint a hozamokról, és ezeket hasznosítja is a következő időszakokban. Azaz helyspecifikus adatok alapján megalapozott döntéseket hoz, és a beavatkozásokat is ilyen módon végzi. Például talajszkennerrel és talajszenzorokkal végzett kutatások, GPS-vezérelt traktorok, talajtérképeken alapuló precíziós tápanyagellátás, drónok által végzett precíziós növényvédelem.

D3.1. Kérjük, adja meg, hogy az alábbi precíziós gazdálkodáshoz kapcsolódó eszközök és technikák közül melyikkel rendelkezik vagy melyiket használja, bérlő a gazdaság 2023. június 1-jén.

A lehetséges válaszok soronként:

- Igen, saját eszközzel
- Igen, bérelt eszközzel vagy szolgáltatásként
- Nem
- Még nem, de tervezem

Ha egy adott művelethez, technikához saját és bérelt eszközt is használt, akkor a jellemzőbbet jelölje meg.

Flottakövetés: A flottakövetés műholdas helymeghatározás révén több előnyös tulajdonsággal is bír. Egyrészt vagyonvédelmi funkciója van (pl.: gázolaj illetéktelenek által történő eltulajdonítása ellen alkalmazható), másrészt az erőgépek (traktorok) útvonalának követése révén lehetőséget biztosít a megtett út, a munkaidő/pihenőidő, illetve a üzemanyag-fogyasztás ellenőrzésére/optimalizálására, harmadrészt lehetőséget biztosít a munkavégzéssel kapcsolatos állapotjelzők elektronikus bizonylatolására (e-munkanapló).

Sorvezető/automata kormányzás: Controlled Traffic Farming (CTF) - A kifejezés a termelésben részt vevő gépek precíz irányítására utal. Eszköz szinten ez a precíziós működésre képes erőgépekbe szerelt automata navigációs rendszereket, illetve az utólag szerelhető automata/ félautomata kormányzást lehetővé tevő berendezéseket jelenti.

Robotok alkalmazása (gyomirtás, betakarítás, fejés stb.): Olyan önműködő (autonóm) eszközök alkalmazása a mezőgazdaságban, amelyek alkalmazásával leginkább az élőkommunikációs igényes folyamatok, illetve a monoton, fizikailag megterhelő munkák kiváltása válik lehetővé. Alkalmazás lehet pl. a napszaktól független – éjszakai – munkavégzés, az idő előrehaladtával nem változó munkaminőség, hosszabb távon az élőkommunikációnál kedvezőbb, kiszámíthatóbb költségek.

Növényvédőszeresek sávpermetezése: Vegyszertakarékos permetezési eljárás. A technológia lényege, hogy a művelőeszköz megfelelő részeire szórófejeket szerelnek, amelyek két oldalirányból kezelik le a sorokban lévő növényzetet növényvédőszerrel. Ide tartoznak a sávpermetezésre alkalmas fúvókák, szórókeretek stb. Nem tartoznak ide a sávpermetező robotok, a differenciált növényvédelem.

Differenciált munkaműveletek (vetés, tápanyag-kijuttatás, növényvédelem, öntözés) - Variable Rate Application (VRA): Változó mennyiségű (differenciált) kijuttatás. A tábla eltérő adottságú területeinek megfelelően változó mennyiségű vetőmag, műtrágya, növényvédő szer, vagy öntözővíz kijuttatása.

Növényállapot-felmérés: Ide tartozik az NDVI (Normalizált Vegetációs Index) térkép, a levél-növekedés vizsgálat, a növények egészségi állapotának monitoringozása stb.

Drónok alkalmazása: Pilóta nélküli légi járművek (UAV - Unmanned Aerial Vehicle) alkalmazása a mezőgazdasági termelésben. Kialakítása lehet merevszárnyú repülőgép (drón), vagy több rotorral ellátott multikopter. Ön-, vagy távirányítással (leggyakrabban a kettő kombinációjával) üzemeltethetők. Különböző szenzorokkal (pl. kamerákkal) felszerelve eredményesen használható a területek állapotának felmérésében (belvíz-borítottság, vadkár-megállapítás stb.).

Precíziós szolgáltatás - Menedzsment zónák kialakítása: Egy táblán belül – különböző módszerekkel – olyan egységes kezelést igénylő ún. menedzsment-zónák lehatárolása, amelyeken belül bizonyos eltérő adottságoknak megfelelően változó mennyiségű vetőmag, műtrágya, növényvédő szer, vagy öntözővíz kijuttatása válik lehetővé.

Precíziós szolgáltatás - Kijuttatási terv készítése: A változó (differenciált) kijuttatási technológia (Variable Rate Technology - VRT) megvalósításának első lépése. A korszerű technológiai megoldások lehetővé teszik a kijuttatott anyagok mennyiségének és/vagy összetételének menet közbeni változtatását. A kijuttatási terv készítése általában a kijuttatást megelőzően (off-line) történik. Például talajvizsgálati adatok felhasználásával makroelem-kijuttatási terv készíthető egy adott területre; segítségével anyagtakarékos nitrogén-, foszfor-, kálium-kijuttatás valósítható meg.

D3.2. Milyen okok miatt nem használnak a gazdaságban digitális technológiát?

Erre a kérdésre akkor kell válaszolni, ha a D3.1. kérdésre adott válaszok alapján a gazdaságban nem használnak digitális technológiát. Több válaszlehetőség is megjelölhető.

D3.3. Milyen új, a precíziós gazdálkodásra, helyspecifikus, illetve precíziós (GPS/DGPS, RTK megfelelő) munkavégzésre alkalmas eszközök beszerzését tervezi az alábbiak közül?

Több válaszlehetőség is megjelölhető.

Erőgép: A mezőgazdasági erőgépek csoportjába azok a gépek tartoznak, melyek beépített belsőégésű (vagy újabban elektromos) motorral rendelkeznek, ennek következtében vonóerő kifejtésére, valamint hajtó (működtető) energia szolgáltatására képesek (traktorok).

Munkagép: A mezőgazdasági erőgépekre/ erőgépekhez (traktor) kapcsolt (vontatott, félig függesztett, függesztett) eszközök, amelyek révén az erőgép közvetítésével a hajtómotor mechanikai energiája munkává alakul. A munkagép működéséhez szükséges mozgási energiát az erőgép (traktor) TLT-jének (teljesítményleadó tengelyének) forgó mozgása, illetve nyomatéka is biztosíthatja.

D3.4. Honnan szerzett információt a precíziós gazdálkodáshoz szükséges eszközökről és a gépek működtetéséről?

Erre a kérdésre akkor kell válaszolni, ha a D3.1. kérdésre adott válaszok alapján a gazdaságban precíziós gazdálkodáshoz kapcsolódó eszközt/technikát használtak/alkalmaztak. Több válaszlehetőség is megjelölhető.

D4. Állattartásra szolgáló gépek

D4.1. Kérjük, adja meg, hogy az alábbi állattartásra szolgáló gépek közül melyikkel rendelkezik vagy melyiket használja, bérlő a gazdaság 2023. június 1-jén.

A lehetséges válaszok soronként:

- ☐ Igen, saját eszközzel
- ☐ Igen, bérelt eszközzel vagy szolgáltatásként
- ☐ Nem
- ☐ Még nem, de tervezem

Ha egy adott művelethez, technikához saját és bérelt eszközt is használt, akkor a jellemzőbbet jelölje meg.

Az állatok jóllétének és egészségének ellenőrzésére alkalmazott technikák: Ide tartozik a kamerás megfigyelés, hangmegfigyelés, riasztási rendszerek (pl. ellés-riasztás, egészségi állapot megváltozása, stressz, betegségek), aktivitásmérő, állatok helymeghatározása, egészségügyi ellenőrzés (pl. testhőmérséklet, súly, sántaság, tőgygyulladás), etetés nyilvántartása, itatás nyilvántartása, biometrikus és biológiai érzékelők stb.

Takarmány daráló, takarmánykeverő gép: Olyan gép, amit főként szemestermény aprítására, keverésére használnak takarmánycélú felhasználáshoz. Ide tartoznak az állati takarmány darálók és takarmánykeverő gépek, zúzó, roppantó gépek, takarmány pellet gépek.

Automatikus etetőrendszerek: Ide tartoznak a kötőtpályás takarmánykiosztó rendszerek, kiosztószalagos, ledobókocsis automata takarmányozási rendszerek, a kötőtpályás takarmánykeverő-kiosztó robot, az önjáró takarmánykiosztó robot, az önjáró autonóm takarmánykeverő-kiosztó kocsik, a takarmányrendező robot stb.

Az istálló hőmérsékletének automatikus szabályozása: Olyan rendszert jelent, amely felügyeli és szabályozza az istálló klímáját. A vezérlőkészülék üzemeltethető félautomatikusan vagy automatikusan, és okos alkalmazás is lehet (IoT, távirányító). Ide tartoznak az oldalfal függönyök időjárás érzékelővel a klíma beállításához, az istálló ventilátorok opcionálisan vízporlasztással, a box ventilátorok, a nagy teljesítményű és alacsony sebességű (HVLS) ventilátorok, az IoT vezérlők a klíma (hőmérséklet, páratartalom, világítás) és a szellőzés (ventilátorok sebessége) ellenőrzésére. Nem tartoznak ide a kézi működtetésű eszközök, a természetes szellőzés.

Fejőrobot: Olyan automata fejőrendszer, amelynél a fejést a termelő közvetlen fizikai közreműködése nélkül végzik. Ide tartoznak az egy- és többállásos fejőrobotok, a rotációs fejőház automatizált fejőrendszerrel. Nem tartozik ide a nem robotizált automata fejőberendezés.

Egyéb robotok: Ide tartozik a fejőroboton és a takarmányozást végző roboton kívül minden egyéb, az állattartás során alkalmazott robot, pl. istállótakarító, trágyakihordó, almozó robotok stb.

Légtisztító berendezés: biomasó (vagy bio csepegtetőtestes szűrők), biofilter, kétlépcsős vagy háromlépcsős légtisztító rendszer stb.

D5. A gazdaság tulajdonában lévő mezőgazdasági tárolók

D5.1. Kérjük, adja meg, hogy milyen mezőgazdasági tárolóval rendelkezik a gazdaság 2023. június 1-jén.

Szemestermény-tároló: Gabonafélék, olajos magvak és hüvelyesek megfelelő tárolására és/vagy tisztítására, szárítására szolgáló létesítmények függetlenül attól, hogy a gazdaságban előállított vagy a gazdaság által vásárolt terméket tárolnak benne. Ide tartoznak pl. a függőleges silók, tároló tornyok, síktárolók, csarnoktárolók. **A kérdés nem a tárolt termékre, hanem a tárolás típusára irányul.** Például, ha állati takarmányt tárolnak ilyen létesítményben, akkor azt is figyelembe kell venni.

Burgonya-, cukorrépa- (takarmányrépa) és hagymatároló: Ide tartoznak a főleg burgonya, hagyma és egyes gyökérzöldségek tárolására alkalmas ömlesztett tárolók, melyekben a termés szárítása, hűtése, szellőztetése megoldott. Jellemzően ezekben a tárolókban a hagymát és a burgonyát közvetlenül a betárolás után padló alatti szellőztetés segítségével elegendő levegővel látják el a szárításhoz. Az első napokban a szárító levegőt felmelegítik, hogy a szárítási folyamat a lehető leggyorsabban befejeződjön. Ezután a terményt alacsony hőmérsékletre hűtik. Mindezek a folyamatok **automatikusan vezéreltek** a raktárban lévő érzékelők segítségével. Nem tartoznak ide a szellőztetett tárházak hőmérséklet és páratartalom szabályozással, a szabályozott légterű tárolás, az alacsony oxigén szintű (ULO) tárolók, a szántóföldi tárolás (nyitott dobozokban, a szabadban).

Száraz tároló zöldségek és gyümölcsök számára: Ezekben a létesítményekben a terményt általában nagy ládákban, rekeszekben tárolják, amelyeket magasan egymásra raknak. Általánosan alkalmazott technika az oldalirányú szellőztetés, amely a levegőt mozgatja a (nyitott) tárolódobozok körül, nem pedig a termények között. Ez a fajta szellőztetés kombinálható hőmérséklet- és páratartalom-szabályozással, és alkalmas burgonyára, gyümölcsre, paradicsomra, de hagymára nem. Ide tartoznak a szellőztetett tárolóhelyiségek, a megfelelően hűvös, száraz, jól szellőző egyszerű tárolók, a pincék, vermek gyökérzöldségek számára, a hosszabb idejű tárolásra alkalmas létesítmények páratartalom és szén-dioxid szint beállításával, a szabályozott légterű tárolás, az alacsony oxigénszintű (ULO) tárolók. A hűtve tárolás nem tartozik ide.

Tárolás hűtve: Hűtött tárolók függetlenül attól, hogy zöldséget, gyümölcsöt, virágot, húst és hústerméket, tejet és tejterméket vagy tojást tartanak benne. Ide tartoznak a mechanikus hűtésű, a vákuumhűtésű, a hűtő rendszerrel vagy hőmérséklet szabályozással rendelkező tárolók, az evaporatív (párologtató) hűtési rendszerű tárolók, a tejhűtő tartályok, a járható, behajtható hűtőházak, hűtőkamrák. Nem tartozik ide a ventilátorral történő hűtés.

D5.2. Hány köbméter a szemestermény-tároló térfogata?

Erre a kérdésre akkor kell válaszolni, ha a D5.1. kérdés alapján a gazdaság rendelkezik szemestermény-tárolóval. A szemestermény-tároló térfogatát kell megadni köbméterben. Ha több szemestermény-tárolóval is rendelkezik a gazdaság, akkor ezek összterfogatát írja be.

D5.3. Kérjük, adja meg hűtőházának jellemzőit.

Azokat a gazdaság által 2022. június 1. és 2023. június 1. között használt hűtőházakat kell felsorolni, amelyek 2023. június 1-jén a gazdaság tulajdonában voltak. Ha több hűtőházzal is rendelkezik a gazdaság, akkor azokat külön soron szerepeltesse. Soronként meg kell adni a hűtőházban tárolt termék típusát, a hűtés módját, a légtér méretét köbméterben és azt a vármegyét, ahol a hűtőház található.

D6. A gazdaságban megújulóenergia-termelésre használt berendezések

D6.1. Kérjük, adja meg, hogy az alábbi energiaforrások/berendezések közül melyiket használta a gazdaság megújulóenergia-termelésre 2022. június 1. és 2023. június 1. között.

A kérdés megválaszolásánál az alábbiakra kell figyelni:

- A 2022. június 1. és 2023. június 1. között használt megújulóenergia-termelő berendezéseket kell figyelembe venni;
- Ide tartoznak a piacra termelő (hálózathoz kapcsolódó) és saját mezőgazdasági termeléshez használt (hálózathoz nem kapcsolódó) megújuló energia előállítására használt berendezések.
- A több gazdaság által közösen használt berendezéseket is figyelembe kell venni.
- Nem tartoznak ide:
 - a csak a gazdálkodó háztartásában használt berendezések, pl. a háztartás részére meleg vizet termelő napkollektorok vagy aprított fával működtetett fűtési rendszer,
 - a gazdasághoz tartozó területen elhelyezett berendezés, ha a gazdálkodó nem vesz részt az energia előállításában, sem beruházás, sem tevékeny részvétel révén (azaz csupán bérleti díjat kap a földterületért).
- Amennyiben a gazdaság nyersanyagot termel egy másik gazdaság tulajdonát képező megújuló energiát termelő berendezéshez, csak akkor kell figyelembe venni ezt a tevékenységet, ha a megfigyelt gazdaság a termelésben saját beruházással részt vesz.

Megújuló energia: a természeti folyamatokból nyert energia, amely folyamatosan újra termelődik.

Szélergia: a szél mozgási energiájának felhasználásával előállított energia. Szélergia-termelő berendezés a szélturbina, illetve a szélből nyert közvetlen mechanikai energiát előállító egyéb berendezés.

Biomassza: szilárd, folyékony vagy gáz halmazállapotú szerves, nem megkövült biológiai eredetű anyag, amelyet hő, elektromosság vagy közlekedési üzemanyag előállítására használnak.

Biomasszából biogáz (metán) termelése: Ide tartozik az állati hígtrágyából és/vagy vágóhídi hulladékból, sörfőzde és egyéb agro-élelmiszeripari hulladékból, a személtlerakással, illetve szennyvíziszapból anaerob erjedéssel termelt gáz.

Napkollektor hőenergia termelésre: A napkollektorban a napsugárzás hatására folyadék vagy levegő melegszik fel, és az így keletkezett hőenergiát többnyire melegvíz készítésre és épületek, vagy medencék fűtésére használják fel. Nem tartoznak ide a csak a gazdálkodó háztartásában használt berendezések, pl. a háztartás részére melegvizet termelő berendezés.

Napelem villamos energiatermelésre: A napsugárzást a napelemek/panelek elektromos árammá alakítják. A napelemekkel termelt áram normál villamos fogyasztók működtetésére használható. Nem tartozik ide a csak a gazdálkodó háztartásában használt berendezés.

Vízenergia: A víz potenciális és mozgási energiájából általában elektromos áramként nyerhető energia. A szivattyús tárolóval nyert energia is ide tartozik.

Egyéb megújuló energiaforrások: Bármely berendezés, amelyet a gazdaság az ebben a szakaszban másutt nem említett megújuló energia előállításához használ. Ide tartozik többek között a geotermikus energia, amely a földkéregből történő hőkibocsátás, általában melegvíz vagy forrás formájában jelenik meg.

E. GAZDASÁGGAL ÖSSZEFÜGGŐ EGYÉB TEVÉKENYSÉGEK

E1. A következők közül mely termékfeldolgozást és/vagy egyéb nem mezőgazdasági tevékenységet folytat, amelyből jövedelme is keletkezik?

Ha a tevékenységet **kizárólag csak saját felhasználás céljából végzik**, vagy csak eseti jelleggel fordul elő, azt **nem szabad figyelembe venni**.

Nem mezőgazdasági tevékenységek: minden olyan rendszeresen végzett tevékenység, amely a gazdasághoz kapcsolódik – pl. használja a területét, épületeit és gépeit vagy a gazdaságban előállított termékeket – **és annak működésére, jövedelmezőségére hatással van**. Ha csak a gazdaság munkaereje kerül felhasználásra, az nem minősül gazdasággal összefüggő tevékenységnek.

Húsfeldolgozás: saját gazdaságban előállított és vásárolt élő állat feldolgozása a gazdaság eszközeivel, berendezéseivel. A gazdaságban végzett disznóvágás is húsfeldolgozásnak minősül abban az esetben, ha abból jövedelme is keletkezik. A kizárólag saját fogyasztásra történő vágást, itt nem kérjük feltüntetni.

Tejfeldolgozás: saját gazdaságban előállított és vásárolt tej feldolgozása a gazdaság eszközeivel, berendezéseivel.

Gyümölcs- és zöldségfeldolgozás: saját gazdaságban előállított és vásárolt gyümölcs és zöldség feldolgozása a gazdaság eszközeivel, berendezéseivel. Ide tartozik a gyümölcsborok előállítása is.

Borkészítés, borpalackozás: vásárolt szőlőből és/vagy mustból való borkészítés, illetve saját termelésű és vásárolt szőlőből készített bor palackozása. Ha csak saját szőlőből készít bort palackozás nélkül, azt a soron nem szabad szerepeltetni.

Egyéb élelmiszeripari tevékenység: gabonaőrlés, szeszfőzés, sörgyártás stb.

Takarmánykeverés: a gazdaság által megtermelt és vásárolt szemes termények őrlményéből, fehérjetakarmányokból, illetőleg takarmány-kiegészítők és egyéb takarmány-alapanyagok felhasználásával, feletetésre közvetlenül alkalmas, a haszonállatok tápanyagigényének kielégítésére szolgáló takarmánykeverékek (tápok) előállítása. A saját felhasználásra előállított keverék is ide tartozik, de a **saját gabonafélék etetés előtti darálása további komponensek hozzáadása nélkül nem minősül takarmánykeverésnek**.

Erdőgazdálkodás: a gazdaság munkaerejét és az általában mezőgazdasági célra használt gépeket, eszközöket is felhasználva végzett erdészeti tevékenység. Ide tartozik a fásítás, erdő felújítás, fakitermelés. A speciális erdészeti gépekkel végzett erdészeti tevékenység nem minősül közvetlenül kapcsolódó nem mezőgazdasági tevékenységnek.

Fafeldolgozás: nyersfa feldolgozása az üzemben (fűrészáru előállítása stb.). A további feldolgozás (pl. a faanyagból történő bútorkészítés) nem tartozik ide, hanem „kézművességnek” tekinthető.

Vendégfogadás, vendéglátás: a falusi turizmussal kapcsolatos valamennyi tevékenység (szállásadás, sport, üdültetéssel kapcsolatos tevékenységek), amelyekhez a gazdaság területét, épületeit vagy egyéb erőforrásait használják.

Egészségügyi, szociális vagy oktatási szolgáltatások nyújtása: amelyhez a gazdaság erőforrásait vagy a gazdaság által előállított termékeket használják fel (pl. terápiás célú gazdálkodás).

Mezőgazdasági szerződéses munka: a mezőgazdasági jellegű szerződéses munka, amely során rendszerint a gazdaság eszközeit használják, pl. mezőgazdasági/környezetvédelmi szolgáltatások, tájkép megőrzése, kertészet.

Nem mezőgazdasági szerződéses munka: a nem mezőgazdasági jellegű szerződéses munka, amely során rendszerint a gazdaság eszközeit használják, pl. hóeltakarítás, vontatás, vízvezetés.

Megújuló energia-termelés: energia nyerése céljából végzett tevékenység, amely nem hagyományos energiahordozók felhasználásával keletkezik (pl. biogáztermelés, bioüzemanyag, szélturbina stb. alkalmazása). Ha a megújuló energia-termelés kizárólag háztartási szükségletet állít elő, nem minősül gazdasággal összefüggő tevékenységnek.

Kézművesség: kézműipari tevékenység, pl. kosárfonás, népművészet, faanyagból történő bútorkészítés stb.

Halászat, halgazdálkodás: mesterséges vizeken végzett haltenyésztés. Nem tartozik ide a sport- vagy hobbihorgászat.

Egyéb tevékenység: olyan, a gazdaság által végzett nem mezőgazdasági tevékenység, ami az előző kategóriák egyikébe sem sorolható be. Ide tartozik pl. mezőgazdasági termékek kereskedelme, fuvarozás, szállítás, mezőgazdasági célra használt mezőgazdasági épület bérbeadása is.

A tábla kitöltésénél az alábbiakra kell figyelni:

- a táblában a 2022. június 1. – 2023. június 1. időszakban rendszeresen végzett tevékenységekkel kell elszámolni, ha tehát egy tevékenység (pl. fuvarozás) csak véletlenszerűen fordult elő, akkor azt nem kell figyelembe venni;
- a táblában minden olyan tevékenységgel el kell számolni, amely **kapcsolódik a gazdaság erőforrásaihoz** (munkaerő, földterület, épületek, gépek stb.), **vagy a gazdaságban megtermelt termékek feldolgozását jelenti**;
- kötelező kitölteni.

E2. Százalékos arány becslése

- a gazdaság egyéb jövedelemszerző tevékenységeiből (lásd E1. tábla) származó bevételét osztani kell a gazdaság összes bevételével, és szorozni 100-zal. Mindkét bevétel tartalmazza a közvetlen támogatásokat (a beruházási támogatásokat nem);
- a gazdasághoz közvetlenül nem kapcsolódó jövedelmek (pl. foglalkoztatásból származó és tőkejövedelem, társadalmi transzferek, illetve az esetenkénti egyéb jövedelemszerző tevékenységek) nem tartoznak ide;
- a táblában a 2022. június 1. – 2023. június 1. időszakban végzett tevékenységekkel kell elszámolni;

F. MUNKAERŐ

A gazdaság irányítójára vonatkozó kérdések

F1.2.1. A gazdaság irányítójának születési éve

Az az év, amelyben a gazdaság irányítója megszületett.

F1.2.2. A gazdaság irányítójának neme

Férfi vagy nő

F1.2.3. A gazdaság irányítója hány napon dolgozott a gazdaságban az elmúlt 12 hónapban (az elmúlt 365 napban)?

Azon napok száma, amelyeken a 2022. június 1. és 2023. június 1. közötti időszakban az irányító mezőgazdasági munkát végzett a gazdaságban.

Azokat a napokat nem kell ideszámítani, amikor nem történt mezőgazdasági munkavégzés.

Ha a gazdaság egyéb, nem mezőgazdasági tevékenységet is folytat, akkor ügyelni kell arra, hogy csak azokat a napokat kell figyelembe venni, amikor mezőgazdasági munkavégzés történt.

Mezőgazdasági munkának tekintjük:

a mezőgazdasági termékek termelését, mezőgazdasági szolgáltatás nyújtását, illetve a mezőgazdasághoz szorosan kötődő egyéb tevékenységek összességét.

Például:

- munkavégzés a földeken (szántás, kaszálás, növényvédelem, betakarítás stb.);
- állattartás (takarmány-előkészítés és szétosztás, fejés, állatgondozás stb.);
- a gazdálkodással kapcsolatos szervezési és irányítási feladatok végzése;
- karbantartó munka (a gazdasághoz tartozó épületeken, gépeken, berendezéseken stb.);
- a gazdaságban végzett munka, amely a mezőgazdasági termelés folytatásaként értelmezhető (pl. a saját előállítású mezőgazdasági termékek tárolása, piacra való előkészítése stb.);
- olyan munka, amely a gazdaság munkaerejének és eszközeinek bevonásával történik (saját előállítású termékek értékesítése, szállítása).

F1.2.4. A gazdaság irányítója egy napon átlagosan hány órát töltött munkavégzéssel a gazdaságban?

Az egy napon munkavégzéssel töltött órák átlagos száma:

a mezőgazdasági munkavégzéssel töltött napok során, átlagosan hány órát vett igénybe a munkavégzés.

Ha a gazdaság egyéb, nem mezőgazdasági tevékenységet is folytat, akkor ügyelni kell arra, hogy csak azokat az órákat kell figyelembe venni, amikor mezőgazdasági munkavégzés történt.

F1.2.5. Melyik évben lett a gazdaság vezetője (irányítója)?

Az az év, amelyben a gazdaság irányítója lett.

F1.2.6. A gazdaság irányítójának legmagasabb mezőgazdasági képzettsége vagy tapasztalata?

Az iskolarendszerben és iskolarendszeren kívül ténylegesen megszerzett legmagasabb mezőgazdasági végzettség, illetve képzettség, amelynek a szintje lehet:

gyakorlati tapasztalat: a gazdaságban végzett, többéves gyakorlati munka során szerzett tapasztalat

alapfokú végzettség: arany- és ezüstkalászos gazdaképző, vagy egyéb mezőgazdasági tanfolyam

középfokú végzettség: az állategészségügyi, állattenyésztő, általános mezőgazdasági, baromfitenyésztő, belovagló, borász, lovasútúra-vezető, erdészeti, erdőgazdasági, vadgazdálkodási, mezőgazdasági-gimnáziumi, gyümölcsstermesztő kertész, méhészt, mezőgazdasági gépész, növénytermelő-növényvédő gépész, öntözéses növénytermesztő gépész, sertésenyésztő, szarvasmarha-tenyésztő, szőlőtermesztő, zöldségtermelő, mezőgazdasági szakon szerzett érettségi (képesítő) bizonyítvánnyal, illetve szakmunkás-bizonyítvánnyal rendelkezők

Ide tartoznak a mezőgazdasági szakmunkások, technikusok, szaktechnikusok is.

felsőfokú végzettség: mezőgazdasági egyetemi, főiskolai, mezőgazdasági akadémiai, állatorvosi, erdőmérnöki (üzemmérnöki) oklevéllel, diplomával rendelkezők

A felsőfokú mezőgazdasági technikumot végzetteket is ide kell sorolni.

F1.2.7. A gazdaság irányítója részt vett a gazdálkodáshoz kapcsolódó szakképzésen az elmúlt 12 hónapban?

Képzési rendszer keretében (iskola rendszerű és iskolarendszeren kívüli képzési rendszer keretében) végzett tanulmányok, amelyeknek fő célja új szakképzettség megszerzése a gazdálkodási tevékenység, vagy a gazdasághoz közvetlenül kapcsolódó tevékenységek fejlesztésére vonatkozóan. A szakképzésre általában szervezett formában, a gazdaságtól jól elkülönülten – például oktatóközpontban – kerül sor.

F3. Van a gazdaságnak munkavédelmi terve?

A gazdaság kockázatelemzést végzett a munkavédelemmel kapcsolatos veszélyek csökkentése érdekében (biztonság és egészségvédelem), és ennek eredményeképpen készült egy írásos dokumentum.

Például: Munkavédelmi Terv; Üzembiztonsági Terv.

F4.1.1.– F5.1.2. Mezőgazdasági munkát végző alkalmazottakra vonatkozó kérdések

F4.1.1. Kérjük, adja meg, hogy – az alábbi munkaidő-kategóriák szerinti bontásban – hány állandó alkalmazottat foglalkoztatott.

Állandó alkalmazott:

Minden olyan (teljes és részmunkaidős) alkalmazott, aki a megelőző 12 hónapban (2022. június 1. és 2023. június 1. között) minden héten rendszeresen **mezőgazdasági munkát** végzett – függetlenül a munkahét hosszától.

Munkavégzésük az alkalmazásuk során tehát rendszeres, nem szezonális jellegű.

Ide tartoznak azok a személyek is, akik az alábbi okok miatt nem tudtak az egész időszakban dolgozni:

- a gazdaságban 12 hónapnál rövidebb ideje dolgozó munkavállaló, vagy aki a felvételt megelőző 12 hónap folyamán munkahelyet változtatott;
- szabadság, betegség, baleset miatti hiányzás vagy halálozás;
- a gazdaság teljes munkabeszüntetése előre nem látható ok miatt (árvíz, tűz stb.).

Munkaidő-kategóriák az alkalmazottak esetében

Az állandó alkalmazottak esetében, az egyes munkaidő-kategóriákba tartozó munkavállalók létszámát kell beírni (és nem a ledolgozott órák számát).

A táblázat munkaidő kategóriái munkanapok szerint vannak meghatározva, a nem teljes munkaidőben alkalmazott munkavállalók munkaidejét ezért teljes munkanapokra kell átszámítani.

A gazdaságban ledolgozott munkaidő kiszámításához (munkanapokra átszámításához), és így a kategóriákba soroláshoz az alábbi táblázatok és az azt követő példák nyújtanak segítséget.

Munkaidő-számítási táblázat

a) A hónap nem minden napján teljes munkaidőben (napi 8 órában) dolgozó munkavállalók esetén :

A táblázat oszlopai a munkavállaló által ledolgozott hónapok számát jelentik.

A táblázat sorai pedig az egy hónapban átlagosan ledolgozott napok számát jelentik.

nap	hónapok											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24
3	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30	33	36
4	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40	44	48
5	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
10	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120
15	15	30	45	60	75	90	105	120	135	150	165	180
20	20	40	60	80	100	120	140	160	180	200	220	240
25	25	50	75	100	125	150	175	200	225	250	275	300
30	30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360

Például, ha egy alkalmazott 8 hónapon keresztül, havonta átlagosan 15 napot dolgozott (napi 8 órában), akkor az azt jelenti, hogy az éves munkaideje 120 munkanap volt (lásd a nyílakat).

Ebben az esetben őt a „113–168 nap” munkaidő – kategóriához kell számítani.

b) A nem teljes munkaidőben (nem napi 8 órában) dolgozó munkavállalók esetén:

A táblázat oszlopai a munkavállaló által ledolgozott hónapok számát jelentik.

A táblázat sorai pedig az egy munkanapon átlagosan ledolgozott órák számát jelentik.

óra / munkanap	hónapok											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
0,5	1	2	4	5	6	7	8	9	11	12	13	14
1	2	5	7	9	12	14	16	19	21	23	26	28
2	5	9	14	19	23	28	33	38	42	47	52	56
3	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70	77	84
4	9	19	28	38	47	56	66	75	84	94	103	113
5	12	23	35	47	59	70	82	94	105	117	129	141
6	14	28	42	56	70	84	98	113	127	141	155	169
7	16	33	49	66	82	98	115	131	148	164	180	197
8	19	38	56	75	94	113	131	150	169	188	206	225
10	23	47	70	94	117	141	164	188	211	234	258	281
12	28	56	84	113	141	169	197	225	253	281	309	338

Például, ha egy alkalmazott 6 hónapon keresztül, naponta átlagosan 5 órát dolgozott (minden munkanap), akkor az azt jelenti, hogy az éves munkaideje 70 munkanap volt (lásd a nyilakat).

Ebben az esetben őt a „**57 – 112 nap**” munkaidő – kategóriához kell számítani.

Ha a mezőgazdasági munkavégzés nem csak munkanapokon történt, akkor ezt az átlagos napi munkaóra számításánál figyelembe kell venni.

c) A hónap nem minden napján és nem teljes munkaidőben (nem napi 8 órában) dolgozó munkavállalók esetén:

Olyan munkavállalók esetén, akik egyrészt nem teljes munkaidőben (azaz nem napi 8 órában), és nem is minden nap dolgoznak, a ledolgozott napok száma a megfelelő arányosítással számítható ki.

Például, ha egy alkalmazott 8 hónapon keresztül, havonta átlagosan 20 napot dolgozott, napi 4 órában, akkor az ő munkaideje az első táblázat alapján úgy számítható, mintha havonta 10 napot dolgozott volna teljes munkaidőben (8 órában).

Ebben a példában ez azt jelenti, hogy az éves munkaideje 80 munkanap volt.

Ebben az esetben őt a „**57 – 112 nap**” munkaidő – kategóriához kell számítani.

F4.2.1. Időszaki alkalmazottak létszáma - munkaidő-kategóriák szerinti bontásban

Időszaki alkalmazott:

Az állandó alkalmazottaktól eltérően szezonális munkát (betakarítás, metszés stb.) végeznek a gazdaságban.

Munkaidő-kategóriák az időszaki alkalmazottak esetében

Az időszaki alkalmazottak esetében is, az egyes munkaidő-kategóriákba eső (tartozó) munkavállalók létszámát kell beírni (és nem a ledolgozott órák számát).

A táblázat munkaidő – kategóriái munkanapok szerint vannak meghatározva, ezért az időszakosan alkalmazott munkavállalók munkaidejét teljes munkanapokra kell átszámítani.

A gazdaságban ledolgozott munkaidő kiszámításához (munkanapokra átszámításához), és így a kategóriákba soroláshoz az **F4.1.1.** pontnál található táblázatok és az azt követő példák nyújtanak segítséget.

F5. A gazdaság által nem közvetlenül foglalkoztatott személyekre vonatkozó kérdések

F5.1.1. Nem a gazdaság közvetlen alkalmazásában álló, fizetett munkaerő létszáma

Olyan mezőgazdasági munkát végző személy, akit nem közvetlenül a gazdaság alkalmaz, hanem egy harmadik fél (pl. beszállító) alkalmazottja, vagy önálló vállalkozó.

Ide tartoznak azok a személyek is, akik más személy vagy cég megbízásából végeznek munkát a megfigyelt gazdaságban (pl. kölcsönzött munkaerő).

Csak azoknak a fizetett személyeknek a munkavégzését kell itt elszámolni, akiket az állandó vagy időszakos foglalkoztatottak között nem tudunk figyelembe venni.

F5.1.2. Nem a gazdaság közvetlen alkalmazásában álló, fizetett munkaerő által ledolgozott munkanapok száma összesen

A munkanapok kiszámításához segítség az **F4.1.1.** pontnál található.